

010.0284.170299
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ
(1-30 հոդվածներ)

(Ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի կողմից
1999 թվականի փետրվարի 5-ին)

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԲԱԺԻՆ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1.
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈԴԿԱԾ 1. ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի, Ազգային ժողովի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններն անցկացվում են ընդհանուր, հավասար, ուղղակի ընտրական իրավունքի հիման վրա՝ գաղտնի քվեարկությամբ:

2. Ընտրական իրավունք ունեցող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներն ընտրություններին մասնակցում են անմիջականորեն, կամքի ազատ արտահայտությամբ, կամավոր հիմունքներով:

3. Պետությունը խթանում է, որպեսզի Հանրապետության Նախագահի, Ազգային ժողովի, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններն անցկացվեն մրցակցության եւ այլընտրանքի սկզբունքներով:

4. Պետությունը, օրենսդրությամբ վերապահված իրենց լիազորությունների շրջանակում՝ պետական կառավարման, տեղական ինքնակառավարման եւ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով կազմավորող մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք պատասխանատվություն են կրում ընտրությունների նախապատրաստման, կազմակերպման, անցկացման օրինականության համար:

5. Հայաստանի Հանրապետությունում ընտրություններն անցկացվում են միայն Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

(1-ին հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԿԱԾ 2. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

1. Հայաստանի Հանրապետությունում ընտրելու իրավունք ունեն 18 տարին լրացած Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները, իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ նաեւ համապատասխան համայնքում առնվազն մեկ տարվա հաշվառում ունեցող եւ փաստացի բնակվող յուրաքանչյուր ոք:

Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ սույն օրենսգրքով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար նախատեսված իրավունքներն ու պարտականությունները տարածվում են նաեւ փախստականի Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիություն չունեցող ընտրական իրավունքով օժտված անձանց վրա:

2. (2-րդ հոդվածի 2-րդ կետն ուժը կորցրել է 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենք)

3. Քաղաքացիների ընտրական իրավունքը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ եւ սույն օրենսգրքով:

4. Հաշմանդամները, ինչպես նաեւ քվեարկությանը մասնակցելու դժվարություններ ունեցող ընտրողները տեղամասային կենտրոն ներկայանում եւ քվեարկությանը մասնակցում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

5. Ընտրել եւ ընտրվել չեն կարող դատարանի վճռով անգործունակ ճանաչված, ինչպես նաեւ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատավճռով ազատազրկման դատապարտված եւ պատիժը կրող քաղաքացիները:

6. Ձինծառայության մեջ գտնվող կամ վարժական հավաքներ անցնող զինծառայողներ համարվող քաղաքացիները չեն կարող մասնակցել տեղական ինքնակառավարման մարմինների եւ Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրություններին:

7. Հայաստանի Հանրապետության եւ միաժամանակ այլ պետության քաղաքացի հանդիսացող եւ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառում ունեցող քաղաքացիները ընտրությունների ժամանակ քվեարկություններին մասնակցում են սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Հայաստանի Հանրապետության եւ միաժամանակ այլ պետության քաղաքացի հանդիսացող եւ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառում չունեցող քաղաքացիները ընտրությունների ժամանակ քվեարկություններին չեն մասնակցում:

(2-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 13.10.99 թիվ ՀՕ-2, 05.04.00 թիվ ՀՕ-47, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 3. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

Ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիները՝ անկախ ազգությունից, ռասայից, սեռից, լեզվից, դավանանքից, քաղաքական կամ այլ հայացքներից, սոցիալական ծագումից, գույքային կամ այլ դրությունից, ընտրելու եւ ընտրվելու իրավունք ունեն: Այդ հիմքերով՝ ընտրական իրավունքի ցանկացած սահմանափակում հետապնդվում է օրենքով:

ՀՈԴՎԱԾ 4. ՀԱՎԱՍԱՐ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

1. Քաղաքացիներն ընտրություններին մասնակցում են հավասար հիմունքներով:

2. Պետությունը հավասար պայմաններ է ապահովում քաղաքացիների ընտրական իրավունքի իրականացման համար:

(4-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286 օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 5. ՈՒՂՂԱԿԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

Հանրապետության Նախագահը, Ազգային ժողովի պատգամավորները, տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ընտրվում են անմիջականորեն: Լիազորված քվեարկությունն արգելվում է:

ՀՈԴՎԱԾ 6. ԳԱՂՏՆԻ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ընտրություններում քվեարկությունը գաղտնի է: Ընտրողի համար քվեարկության գաղտնիությունը ոչ միայն իրավունք է, այլեւ պարտականություն: Քվեարկողի կամքի ազատ արտահայտման նկատմամբ վերահսկողությունն արգելվում է եւ հետապնդվում օրենքով:

(6-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենք)

ՀՈՂԱԾ 7. ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ընտրությունները նախապատրաստվում են անցկացվում են հրապարակայնորեն:
2. Ընտրական հանձնաժողովների, պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների՝ ընտրությունների նախապատրաստմանն ու անցկացմանը վերաբերող որոշումները պաշտոնական մամուլում հրապարակվում են որոշումն ընդունվելուց հետո՝ 3 օրվա ընթացքում:
3. Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, ընտրական հանձնաժողովների նիստերի եւ քվեարկության ընթացքում, սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով, ապահովում է վստահված անձանց, դիտորդների եւ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների մասնակցությունն ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքներին, նրանց համար ապահովում է աշխատանքային անհրաժեշտ եւ հավասար պայմաններ:
4. Հանրապետության Նախագահի կամ Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ քվեարկության նախորդ օրը Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ազգային գրանցամատյանը վարող լիազոր մարմինը հրապարակում է Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների գրանցամատյանում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը:
5. Քաղաքացիները, սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով, տեղեկացվում են ընտրական հանձնաժողովների կազմի, գտնվելու վայրի, աշխատաժամերի, ընտրական տեղամասերի եւ տեղամասային կենտրոնների կազմավորման, ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունների վերաբերյալ դիմումներ տալու ժամկետի, թեկնածուների առաջադրման, գրանցման, քվեարկության օրվա եւ ընտրությունների արդյունքների մասին:
6. Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները պարտավոր են երեքժամյա պարբերականությամբ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով տվյալներ հաղորդել քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թվի մասին: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովները նշված տվյալներն ամփոփում, հրապարակում եւ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են հաղորդում երեքժամյա պարբերականությամբ: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը համապետական ընտրությունների ժամանակ (համապետական են համարվում Հանրապետության Նախագահի, Ազգային ժողովի՝ համամասնական ընտրակարգով ընտրությունները) քվեարկության օրը՝ ժամը 9.00-ին, տեղեկություններ է հրապարակում ընտրությունների ընթացքի մասին, իսկ ժամը 12.00-ից սկսած՝ մինչեւ ժամը 21.00-ն, երեքժամյա պարբերականությամբ՝ ըստ ընտրատարածքների հրապարակում է տեղեկություններ մինչեւ նախորդ ժամն ընտրություններին մասնակցած ընտրողների թվի, ինչպես նաեւ ստացված դիմում-բողոքների վերաբերյալ: Համապետական ընտրություններին մասնակցած ընտրողների թվի մասին ամփոփ տվյալները կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը պաշտոնապես հրապարակում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներից հեռահաղորդակցության միջոցներով ստացված տվյալների հիման վրա՝ քվեարկության հաջորդ օրը՝ մինչեւ ժամը 10.00-ն:
7. Ընտրական հանձնաժողովների նիստերին, ինչպես նաեւ քվեարկության ամբողջ ընթացքում, տեղամասային կենտրոնում իրավունք ունեն ներկա գտնվել թեկնածուների վստահված անձինք, հավատարմագրված դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները:
8. Սույն հոդվածի 6-րդ կետով նախատեսված դեպքերում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տվյալները հրապարակում է Հայաստանի հանրային ռադիոյի եւ հանրային հեռուստատեսության ուղիղ ռադիոհաղորդումների եւ հեռուստահաղորդումների միջոցով՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վարչական շենքից:
(7-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈՂԱԾ 8. ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽՄԱՐԱՏՐԱՍՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ

1. Ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման (ներառյալ՝ հանձնաժողովների անդամների ուսուցումը, ընտրողների ծանուցումը, ընտրողների ցուցակները կազմելը եւ վարելը) ծախսերը կատարվում են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին:

2. Թեկնածուների նախընտրական քարոզչության ընթացքում ծախսերի կատարման եւ դրանց փոխհատուցման կարգը սահմանվում է սույն օրենսգրքով:
(8-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ 2.

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 9. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐ ԿԱԶՄԵԼԸ ԵՎ ՎԱՐԵԼԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ցուցակը կազմում եւ վարում է քաղաքացիների՝ ըստ բնակության վայրի հաշվառումն իրականացնող Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը (այսուհետ՝ լիազոր մարմին):

2. Ընտրողների ցուցակը մշտապես վարվող փաստաթուղթ է, որի՝ սույն օրենսգրքի պահանջներին համապատասխանության համար պատասխանատու է լիազոր մարմինը:

3. Լիազոր մարմինը Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ցուցակը կազմում եւ վարում է ըստ մարզերի եւ համայնքների՝ որպես մեկ միասնական ցուցակ, այն է՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստր (ընտրողների ազգային գրանցամատյան):

4. Համայնքների ղեկավարները, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումների, քաղաքացիական կացության ակտերի

գրանցումն իրականացնող մարմինների եւ կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատությունների ղեկավարները ընտրողների ցուցակը կազմելու եւ վարելու համար լիազոր մարմնին տրամադրում են անհրաժեշտ տեղեկություններ:

5. Սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում եւ կարգով ընտրողների ցուցակներ կազմում են նաեւ կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատությունների եւ Հայաստանի Հանրապետության զինվորական մասերի ղեկավարները:

6. Լիազոր մարմինը տարին 2 անգամ՝ հուլիս եւ հունվար ամիսներին, ճշգրտում է Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը եւ այն, ըստ համայնքների եւ ըստ մարզերի, իսկ համապետական ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից առնվազն 41 օր առաջ՝ նաեւ ըստ ընտրական տեղամասերի, էլեկտրոնային տարբերակով ներկայացնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ինտերնետային կայքում տեղադրելու համար: Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ռեգիստրը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ինտերնետային կայքի մշտական եւ անբաժանելի մասն է, որտեղ ըստ մարզերի եւ ըստ համայնքների, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում՝ նաեւ ըստ ընտրական տեղամասերի, տեղադրվում են ընտրողների՝ սույն օրենսգրքի 11 հոդվածի 2-րդ կետով՝ ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխանող ցուցակները:

(9-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՅՕ-286, փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 26.02.07 ՅՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 10. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻՆ ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿԵԼԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են սույն օրենսգրքի 2 հոդվածի համաձայն ընտրելու իրավունք ունեցող անձինք:

2. Նույն անձը կարող է ընդգրկվել միայն մեկ համայնքի ընտրողների ցուցակում եւ միայն մեկ անգամ:

3. Համայնքի ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են սույն օրենսգրքի 2 հոդվածի համաձայն ընտրելու իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք, ինչպես նաեւ այդ համայնքում բնակվող եւ որեւէ համայնքում հաշվառում չունեցող, իսկ սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ նախատեսված դեպքում՝ նաեւ այլ համայնքում հաշվառված քաղաքացիները: Ընտրելու իրավունք ունեցող եւ հաշվառում չունեցող քաղաքացիները քվեարկության օրվանից մինչեւ 21 օր առաջ իրենց համայնքի ղեկավարին, իսկ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան մինչեւ 15 օր առաջ՝ նաեւ լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով ներկայացնում են ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու վերաբերյալ հայտ: Հաշվառում չունեցող քաղաքացիներն ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են բնակության վայրի մասին տեղեկանքի հիման վրա:

Համապետական ընտրությունների դեպքում այլ համայնքի հաշվառում ունեցող քաղաքացիները քվեարկության օրվանից մինչեւ 7 օր առաջ լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին ներկայացնում են դիմում՝ ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից ժամանակավորապես դուրս գալու մասին՝ նշելով քվեարկության օրը գտնվելու վայրի հասցեն: Դիմումի ձեւը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը դիմումը ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, քաղաքացուն տրամադրում է տեղեկանք՝ ըստ հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից նրա տվյալները հանելու եւ ըստ գտնվելու վայրի ընտրական տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու վերաբերյալ: Տեղեկանքի ձեւը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը քվեարկության օրվանից առնվազն 4 օր առաջ՝ մինչեւ ժամը 14.00-ն, լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան տարածքային ստորաբաժանման ղեկավարին է ներկայացնում քվեարկության օրը ընտրական տեղամասեր գործուղման մեջ գտնվող ոստիկանության ծառայողների ցուցակը՝ դրանում նշելով քաղաքացու ազգանունը, անունը, հայրանունը (հայրանունը, եթե անձնագրում առկա է), ծննդյան օրը, ամիսը, տարեթիվը եւ հաշվառման վայրի հասցեն:

Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը՝ ըստ ներկայացված ցուցակների, ոստիկանության ծառայողներին հանում է իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից, սույն օրենսգրքի 11 հոդվածով՝ ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան կազմում է տեղամասում քվեարկող ոստիկանության ծառայողների լրացուցիչ ցուցակ՝ ստորագրելով եւ կնքելով այդ ցուցակի յուրաքանչյուր էջը, եւ քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ ընտրողների վերջնական ցուցակի հետ միասին տրամադրում է համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

4. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ կազմվող ընտրողների ցուցակներում ընդհանուր հիմունքներով ընդգրկվում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ ընտրելու իրավունք ունեցող յուրաքանչյուր ոք:

5. Ժամկետային զինծառայության մեջ գտնվող կամ վարժական հավաքներ անցնող զինծառայողները (քաղաքացիները), բացառությամբ տեղական ինքնակառավարման ընտրությունների, ծառայությունից օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ժամանակավոր արձակված լինելու դեպքում իրենց մշտական բնակության վայրերում կարող են ընդգրկվել ընտրողների ցուցակում սույն հոդվածի 3-րդ կետով սահմանված կարգով, ընտրողների ցուցակում ընդգրկվելու մասին հայտ ներկայացնելու դեպքում:

6. (10-րդ հոդվածի 6-րդ կետն ուժը կորցրել է 26.02.07 ՉՕ-79-Ն օրենք)

7. (10-րդ հոդվածի 7-րդ կետն ուժը կորցրել է 26.02.07 ՅՕ-79-Ն օրենք)

8. Համապետական ընտրությունների ժամանակ ժամկետային զինծառայողները, զորամասերի տեղակայման տարածքում բնակվող զինծառայողները եւ նրանց ընտանիքների՝ ընտրելու իրավունք ունեցող անդամները, վարժական հավաքներ անցնող քաղաքացիները ընդգրկվում են համապատասխան զորամասի ընտրողների ցուցակում:

9. Համապետական ընտրությունների ժամանակ՝ քվեարկության օրվանից առնվազն 45 օր առաջ, զինվորական մասերի ղեկավարները համապատասխան համայնքի եւ լիազոր մարմնի ղեկավարին ու ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնում են զինվորական մասերում հաշվառված ընտրողների թիվը:

10. Ձորամասի տարածքից դուրս հաշվառված զինծառայողները եւ նրանց ընտանիքների անդամներն ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են ընդհանուր հիմունքներով:

11. Կալանքի տակ գտնվող ընտրողների ցուցակները կազմում է տվյալ հիմնարկների ղեկավարը՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի մասնակցությամբ, քվեարկությունից 3 օր առաջ: Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների դեպքում կալանքի տակ գտնվող ընտրողների ցուցակում ընդգրկվում են միայն տվյալ ընտրատարածքի համայնքներում հաշվառում ունեցող քաղաքացիները:

(10-րդ հոդ. փոփ. 13.10.99 թիվ ՅՕ-2, 05.04.00 թիվ ՅՕ-47, 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 11. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՅՎԱՆՋՆԵՐԸ

1. Ընտրողների ցուցակները կազմվում են ըստ ընտրողների հաշվառման վայրի հասցեների:

2. Ընտրողների ցուցակում նշվում է մարզի եւ համայնքի անվանումը, իսկ առանձին սյունակներում՝ ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացու՝

1) ընտրողների ցուցակում հերթական համարը.

2) ազգանունը, անունը, հայրանունը (հայրանունը նշվում է միայն այն դեպքում, երբ տվյալ ընտրողի անձնագրում առկա է հայրանունը).

3) ծննդյան ամսաթիվը, ամիսը եւ տարին.

4) հաշվառման վայրի հասցեն կամ բնակության վայրի հասցեն, եթե հաշվառում չունի:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին տրվող ընտրողների ցուցակներում սույն հոդվածի 2-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված համարակալումը կատարվում է ըստ տեղամասերի, ցուցակների յուրաքանչյուր թերթի վրա նշվում է նաեւ ընտրական տեղամասի համարը, նախատեսվում է 4 լրացուցիչ սյունակ՝ ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթի սերիայի եւ համարի, ընտրողի ստորագրության, հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու անդամի ստորագրության եւ լրացուցիչ նշումների համար:

4. Մեկից ավելի ընտրությունների միաժամանակյա քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության համար նախատեսվում է ընտրողի ստորագրության առանձին սյունակ:

5. Ընտրողների ցուցակները կազմվում են մատյանի ձեւով եւ էջակալվում մինչեւ 1000 ընտրողի քանակով, բայց այն հաշվարկով, որ 1000-ից ավելի ընտրող ունեցող ընտրական տեղամասին հատկացվող ընտրողների ցուցակների յուրաքանչյուր մատյան ընդգրկի մոտավորապես հավասար թվով ընտրողների տվյալներ: Ընտրողների ցուցակը կազմում, էջակալում, ցուցակի յուրաքանչյուր էջ ստորագրում եւ կնքում է լիազոր մարմնի համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը:

(11-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 12. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻՆ ԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԸ

1. Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը քվեարկության օրվանից առնվազն 40 օր առաջ համապատասխան տեղամասային կենտրոնների տարածքները տնօրինող հաստատությունների ղեկավարներին տրամադրում է ընտրողների ցուցակների մեկական օրինակ՝ ըստ տեղամասերի՝ տեղամասային կենտրոնում փակցնելու համար:

1.1. Լիազոր մարմինը երկու անգամ՝ քվեարկության օրվանից 10 օր եւ 3 օր առաջ, համապետական ընտրությունների դեպքում՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, իսկ տեղական ինքնակառավարման մարմինների եւ Ազգային ժողովի պատգամավորի լրացուցիչ ընտրությունների դեպքում համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին տրամադրում է տեղեկանք ընտրողների թվի վերաբերյալ՝ ըստ ընտրատարածքների եւ ընտրական տեղամասերի:

2. Ընտրողների վերջնական ցուցակները՝ ըստ տեղամասերի, եւ տեղամասում ընդգրկված բնակելի շենքերի (տների) հասցեները՝ տպագրված երկու օրինակից (ընտրողների ցուցակների 1-ին օրինակը՝ կազմված մատյանի ձեւով, 2-րդ օրինակը՝ տեղամասային կենտրոնում փակցնելու համար), ինչպես նաեւ սույն օրենսգրքի 14.1 հոդվածով սահմանված ընտրողների լրացուցիչ ցուցակներ կազմելու համար անհրաժեշտ ձեւաթղթերը լիազոր մարմինը կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ տրամադրում է համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին:

2.1. Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը, սույն հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ կետերով սահմանված ժամկետներում, ընտրողների ցուցակները՝ էլեկտրոնային կրիչով, տրամադրում է համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

3. Ձինվորական մասերում հաշվառված ընտրողների ցուցակները համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին տրամադրում է զորամասի ղեկավարը քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ, զմռսված ծրարով, որը բացվում է միայն քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում:

4. Կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատությունների ղեկավարները քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ ընտրողների ցուցակը հանձնում են իրենց մոտ կազմավորվող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին: (12-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 13. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ցուցակը, բացառությամբ զինվորական մասերում, կալանքի տակ պահելու հիմնարկներում կազմվող եւ ընտրողների ստորագրած ցուցակների, ազատ է ծանոթության համար: Ընտրողների կողմից ստորագրված ցուցակները հրապարակման ենթակա չեն, դրանցից պատճեններ չեն հանվում:

2. Լիազոր մարմինը սույն օրենսգրքի 11 հոդվածի 2-րդ կետով՝ ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջները բավարարող՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ցուցակը՝ ըստ մարզերի եւ ըստ համայնքների, իսկ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում նաեւ՝ ըստ ընտրական տեղամասերի, տեղադրում է Ինտերնետում:

3. Յուրաքանչյուր ոք, կուսակցություն իրավունք ունի լիազոր մարմնից կամ նրա ստորաբաժանումներից դիմելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ստանալու ըստ մարզերի եւ ըստ համայնքների, իսկ ընտրությունների դեպքում նաեւ՝ ըստ ընտրական

տեղամասերի, ընտրողների ազգային գրանցամատյանում ընդգրկված, սույն օրենսգրքի 11 հոդվածի 2-րդ կետով՝ ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջները բավարարող ընտրողների ցուցակները՝ էլեկտրոնային կրիչով կամ թղթային տարբերակով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած վճարով:

4. Տեղամասային կենտրոնի տարածքը տնօրինող հաստատության ղեկավարը քվեարկությունից 40 օր առաջ ընտրողների ցուցակը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում:

5. Տեղամասային կենտրոնում ընտրողների ցուցակների հետ պարտադիր փակցվում է նաեւ տեղեկանք՝ այդ ցուցակներում անճշտությունների վերաբերյալ դիմումներ տալու ժամկետների, տեղի, դրանց քննարկման կարգի, ժամանակի եւ պայմանների մասին:

6. Ընտրողների ցուցակի վերջնական օրինակը, այդ թվում՝ լրացուցիչ ցուցակները, քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը փակցնում է տեղամասային կենտրոնում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում: Այս ցուցակները տեղամասային կենտրոնում մնում են փակցված մինչեւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների դադարեցման օրը:

7. Զինվորական մասերում հաշվառված ընտրողների ցուցակները քվեարկությունից 10 օր առաջ փակցվում են զորամասերում՝ զինծառայողների համար տեսանելի տեղում:

8. Լիազոր մարմինը կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանումը ընտրողներին ուղարկում է ծանուցագրեր՝ քվեարկության օրվա, քվեարկության տեղի եւ ժամանակի մասին, ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 3 օր առաջ:

(13-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 14. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԻ ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ԵՎ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ ԾՇՏԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի քվեարկության օրվանից մինչեւ 7 օր առաջ ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունները վերացնելու, իրեն՝ ընտրողների ցուցակում ընդգրկելու կամ ընտրողների ցուցակից հանելու մասին դիմում ներկայացնելու համայնքի ղեկավարին, իսկ քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան մինչեւ 5 օր առաջ՝ նաեւ լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին:

Սույն կետով սահմանված ժամկետներում ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունները վերացնելու վերաբերյալ դիմում ներկայացնելու իրավունք ունեն նաեւ կուսակցությունները:

2. Համայնքի ղեկավարը դիմումը ստանալուց հետո՝ 2 օրվա ընթացքում, դիմումը եւ նրան կից՝ հարցի վերաբերյալ իր կարծիքը ներկայացնում է լիազոր մարմնի համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարին:

3. Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը դիմումը ստանալուց հետո՝ մեկ օրվա ընթացքում, սույն օրենսգրքով սահմանված բավարար հիմքերի առկայության դեպքում ընտրողների ցուցակում կատարում է անհրաժեշտ փոփոխություններ կամ ուղղումներ՝ այդ մասին գրավոր տեղեկացնելով դիմողին:

4. Լիազոր մարմնի համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը ընտրողների ցուցակներում կատարված փոփոխությունների մասին տեղեկություններ է հաղորդում լիազոր մարմնին՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների գրանցամատյանում անհրաժեշտ փոփոխություններ կամ ուղղումներ կատարելու համար:

5. Ընտրողների ցուցակներում անճշտությունների վերաբերյալ վեճերը կարող են բողոքարկվել Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում:

6. Քվեարկությանը նախորդող հինգ օրվա ընթացքում եւ քվեարկության օրը ընտրողների ցուցակներում տեղ գտած անճշտությունները վերացնելու, ցուցակներում

ընդգրկվելու մասին դիմումների վերաբերյալ վճիռները կայացվում են այն ժամկետներում, որ ընտրողը հնարավորություն ունենա մասնակցելու քվեարկությանը:

7. Քվեարկությանը նախորդող հինգ օրվա ընթացքում եւ քվեարկության օրը ընտրողների ցուցակներում ընդգրկվելու մասին կայացված վճիռների հիման վրա ընտրողների ցուցակներում լրացումներ կատարում է համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝ քվեարկության օրը, սույն օրենսգրքի 14.1 հոդվածով սահմանված կարգով՝ լրացուցիչ ցուցակներ կազմելու միջոցով:

8. Ընտրական հանձնաժողովներն իրավունք չունեն սեփական նախաձեռնությամբ որեւէ փոփոխություն՝ ճշտում կամ լրացում կատարելու ընտրողների ցուցակներում, այդ թվում՝ լրացուցիչ ցուցակներում:

(14-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենքներ)

ՅՈՒՂԱԾ 14.1. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿՆԵՐԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով կազմում է ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ:

2. Տեղամասի ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկվում են սույն օրենսգրքի 14 հոդվածի 6-րդ կետի համաձայն դատարանի վճիռներ ներկայացրած քաղաքացիները, ինչպես նաեւ տվյալ ընտրական տեղամասի տարածքում հաշվառված, սակայն ընտրողների ցուցակում չընդգրկված քաղաքացիները՝ լիազոր մարմնի համապատասխան ստորաբաժանման տեղեկանքի առկայության դեպքում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացվող՝ ընտրողների ցուցակում ընդգրկված չլինելու մասին լիազոր մարմնի ստորաբաժանման տեղեկանքի ձեւը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

3. Ընտրողների լրացուցիչ ցուցակները կազմվում են սույն օրենսգրքի 11 հոդվածով սահմանված՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին քվեարկության համար տրվող ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան՝ ավելացնելով մեկ սյունակ՝ անձին ընտրողների ցուցակում ընդգրկելու մասին դատարանի վճիռ կամ լիազոր մարմնի՝ համապատասխան ստորաբաժանման տեղեկանքի համարը, ամսաթիվը, ամիսը եւ տարեթիվը նշելու համար:

4. Ընտրողների լրացուցիչ ցուցակների յուրաքանչյուր էջ ստորագրում եւ կնքում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, իսկ քվեարկությունից հետո՝ ցուցակի վերջում, հանձնաժողովի նախագահը նշում է լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկված ընտրողների ընդհանուր թիվը: Քաղաքացուն ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ընդգրկելու համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերը կցվում են լրացուցիչ ցուցակին:

(14.1-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԸ ԵՎ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԸ

ՅՈՒՂԱԾ 15. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍԵՐԸ

1. Քվեարկությունը կազմակերպելու եւ քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու նպատակով կազմավորվում են ընտրական տեղամասեր՝ հերթական համարակալմամբ:

2. Լիազոր մարմինը կամ նրա համապատասխան տարածքային ստորաբաժանումը համայնքների ղեկավարների եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցչի մասնակցությամբ կազմավորում է ընտրական տեղամասեր քվեարկությունից ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ՝ հաշվի առնելով տեղական եւ այլ

պայմաններ, նպատակ ունենալով առավել նպաստավոր պայմաններ ստեղծել ընտրողների ընտրական իրավունքների իրականացման համար:

3. Քվեարկության օրվանից առնվազն 45 օր առաջ զինվորական մասերի ղեկավարները լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան տարածքային ստորաբաժանման ղեկավարին են ներկայացնում զինվորական մասերում հաշվառված ընտրողների թիվը:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով, բացառությամբ տեղական ինքնակառավարման մարմինների եւ Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների քվեարկության օրվանից առնվազն 45 օր առաջ տեղամասային կենտրոններ են կազմավորվում նաեւ կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատություններում՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

5. (5-րդ կետն ուժը կորցրել է 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենք)

6. Ընտրական տեղամասն ընդգրկում է ոչ ավելի, քան 2000 ընտրող: Սույն կետով սահմանված թիվը կարող է փոխվել ընտրողների ցուցակների ճշգրտման դեպքում, բայց ոչ ավելի, քան մեկ տոկոսի չափով:

7. Ընտրական տեղամասը չի կարող ընդգրկել տարբեր համայնքների բնակավայրեր:

(15-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԱԾ 16. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

1. Ընտրական տեղամասում կազմավորվում է տեղամասային կենտրոն:

2. Տեղամասային կենտրոնում քվեարկության բնականոն ընթացքն ապահովող անհրաժեշտ կահավորման համար պատասխանատու է համապատասխան համայնքի ղեկավարը:

3. Տեղամասային կենտրոն չի կարող կազմավորվել պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ռազմական ուսումնական հաստատությունների, զորամիավորումների եւ առողջապահության հիմնարկների զբաղեցրած շենքերում: Տեղամասային կենտրոններ կարող են կազմավորվել կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատություններում:

4. Տեղամասային կենտրոնը պետք է հնարավորին չափ մոտ լինի ընտրական տեղամասում գտնվող բնակելի շենքերին եւ տներին:

5. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները հաշմանդամների ընտրական իրավունքի իրականացման մատչելիությունն ապահովելու համար տեղամասային կենտրոններում իրականացնում են անհրաժեշտ միջոցառումներ:

(16-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԱԾ 17. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԿԱԶՄԱՎՈՐԵԼԸ

1. Համայնքի ղեկավարը, ոչ ուշ, քան քվեարկությունից 45 օր առաջ, կազմավորում է տեղամասային կենտրոն:

2. Տեղամասային կենտրոնում քվեարկության անցկացման անհնարինության դեպքում համայնքի ղեկավարը, քվեարկության օրվանից առնվազն 3 օր առաջ, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պահանջով փոխում է տեղամասային կենտրոնի գտնվելու տեղը, իսկ բացառիկ դեպքերում (տարերային աղետ, վթար, հրդեհ)՝ նաեւ քվեարկության եւ դրան նախորդող 2 օրվա ընթացքում՝ համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի համաձայնությամբ:

3. Համայնքի ղեկավարը, երկօրյա ժամկետում, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով, քաղաքացիներին տեղակացնում է ընտրական տեղամասերի եւ տեղամասային կենտրոնների կազմավորման մասին՝ դրա վերաբերյալ

տեղեկացնելով նաև տեղամասային կենտրոնի տարածքը տնօրինող հաստատության ղեկավարին:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված կարգով՝ տեղամասային կենտրոնի գտնվելու վայրը փոխելու դեպքում համայնքի ղեկավարը քաղաքացիներին տեղեկացնում է անհապաղ:

(17-րդ հոդ. փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ 3.1. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

(3.1 գլուխը լրաց. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 17.1. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔՆԵՐԸ

1. Ընտրությունների կազմակերպման եւ անցկացման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կազմավորվում են Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորական տեղերի թվին հավասար ընտրատարածքներ:

2. Ընտրատարածքները կազմավորվում եւ համարակալվում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրողների ազգային գրանցամատյանում ընդգրկված ընտրողների թվի հիման վրա:

3. Ընտրատարածքները կազմում են միասնական տարածք: Չի թույլատրվում մեկ ընտրատարածքում ընդգրկել ոչ սահմանակից տեղամասեր:

4. Յուրաքանչյուր ընտրատարածքի սահմանները որոշվում են այնպես, որ կազմավորված բոլոր ընտրատարածքներում ընդգրկված լինեն մոտավորապես նույն թվով ընտրողներ՝ հաշվի առնելով տարածքի աշխարհագրական, տեղագրական եւ ֆիզիկական առանձնահատկությունները, հաղորդակցության միջոցների առկայությունը, գոյություն ունեցող սոցիալական եւ վարչական գործոնները, ընդ որում՝ վերը թվարկված գործոններով պայմանավորված շեղումը յուրաքանչյուր ընտրատարածքի համար չպետք է գերազանցի ընտրելու իրավունք ունեցող ընտրողների ընդհանուր թվի եւ ընտրատարածքների թվի հարաբերության 10 տոկոսը, իսկ բացառիկ դեպքերում՝ 15 տոկոսը: Եթե ընտրատարածքում ընտրողների թվի եւ ընտրողների ընդհանուր թվի ու ընտրատարածքների թվի հարաբերության տարբերությունը՝ բացարձակ արժեքով, գերազանցում է ընտրողների ընդհանուր թվի ու ընտրատարածքների թվի հարաբերության 10 տոկոսը, ապա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը իր որոշման մեջ պարտավոր է մատնանշել տվյալ որոշումը կայացնելու համար հիմք ծառայած բոլոր գործոնները եւ հիմնավորել դրանց ազդեցությունը:

5. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը համարակալված ընտրատարածքների ցուցակը եւ գծապատկերը հրապարակում է պաշտոնական տեղեկագրում, իր ինտերնետային կայքում եւ առնվազն երեք հազար տպաքանակ ունեցող մամուլում, սույն օրենսգրքով սահմանված ընտրատարածքների թվի փոփոխությունն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ 30 օրվա ընթացքում:

6. Ազգային ժողովի՝ արտահերթ կամ մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորի լրացուցիչ ընտրությունների ժամանակ ընտրատարածքների սահմանները փոփոխության չեն ենթարկվում:

7. Ընտրատարածքների կազմավորման եւ համարակալման մասին կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումը կարող է բողոքարկվել դատարան՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում:

(17.1-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 18.12.07 ՀՕ-285-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ 4.

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՀՈԴԿԱԾ 18. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՉՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Պետությունն ապահովում է քաղաքացիների նախընտրական քարոզչության ազատ իրականացումը: Նախընտրական քարոզչությունն իրականացվում է հավասար հիմունքներով: Այն ապահովում են պետական մարմինները՝ ընտրական հանձնաժողովների պահանջով՝ նախընտրական ժողովներ, թեկնածուների հետ ընտրողների հանդիպումներ եւ ընտրությունների հետ կապված այլ միջոցառումներ կազմակերպելու նպատակով նրանց դահլիճներ եւ այլ շինություններ տրամադրելու միջոցով: Դրանք ընտրություններին մասնակցող թեկնածուներին ու կուսակցություններին տրամադրվում են հավասար հիմունքներով, անվճար՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ժամանակացույցով եւ կարգով:

2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիները, կուսակցությունները, կուսակցությունների դաշինքները (այսուհետ՝ կուսակցություն) իրավունք ունեն օրենքով չարգելված ձևերով քարոզչություն կատարել ցանկացած թեկնածուի կամ կուսակցության օգտին կամ նրա դեմ:

3. Ձանգվածային լրատվության միջոցներից օգտվելու համար թեկնածուներին եւ կուսակցություններին երաշխավորվում են հավասար պայմաններ՝ եթերաժամանակ կամ ծավալ, սակագին եւ այլն:

4. Արգելվում է նախընտրական քարոզչություն կատարել եւ ցանկացած բնույթի քարոզչական նյութ տարածել՝

1) պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, ինչպես նաեւ դրանց աշխատակիցներին իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս.

2) սահմանադրական դատարանի անդամներին, դատավորներին, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության եւ Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության, դատախազության մարմինների աշխատակիցներին (ծառայողներին), զինծառայողներին.

3) բարեգործական եւ կրոնական կազմակերպություններին.

4) օտարերկրյա քաղաքացիներին եւ կազմակերպություններին.

5) ընտրական հանձնաժողովի անդամներին:

5. Նախընտրական քարոզչությունն սկսվում է թեկնածուների եւ կուսակցությունների գրանցման համար նախատեսված վերջին օրվան հաջորդող օրը եւ վերջանում է քվեարկությունից մեկ օր առաջ: Քվեարկության եւ նրան նախորդող օրը նախընտրական ցանկացած քարոզչություն արգելվում է: Տեղամասային կենտրոնում չգտնվող քարոզչական նյութերը քվեարկության օրը մնում են իրենց տեղերում:

6. Նախընտրական քարոզչությունը կարող է անցկացվել զանգվածային լրատվության միջոցներով, հրապարակային նախընտրական միջոցառումների ձևով (նախընտրական ժողովներ եւ հանդիպումներ ընտրողների հետ, հրապարակային նախընտրական քննարկումներ, բանավեճեր, հանրահավաքներ, երթեր, ցույցեր կազմակերպելու միջոցով), տպագիր նյութեր հրապարակելու, ձայնագրված եւ նկարահանված նյութեր տարածելու միջոցով:

7. Նախընտրական քարոզչության ժամանակ թեկնածուներին (կուսակցություններին) արգելվում է անձամբ կամ նրա անունից կամ որեւէ այլ եղանակով քաղաքացիներին անհատույց կամ արտոնյալ պայմաններով տալ (խոստանալ) դրամ, սննդամթերք, արժեթղթեր, ապրանքներ կամ մատուցել (խոստանալ) ծառայություններ:

8. Թեկնածուները եւ կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) պարտավոր են պահպանել նախընտրական քարոզչության կազմակերպման սահմանված կարգը: Ընտրական հանձնաժողովները հսկում են նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի պահպանումը: Այդ կարգի խախտման դեպքում թեկնածուին (կուսակցությանը,

կուսակցությունների դաշինքին) գրանցած հանձնաժողովը դիմում է իրավասու մարմիններ՝ դրանք կանխելու կամ կիրառում նախազգուշացում՝ խախտում թույլ տված թեկնածուի (կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի) նկատմամբ՝ տալով եռօրյա ժամկետ խախտումը վերացնելու համար: Նշված ժամկետում խախտումը չվերացնելու դեպքում հանձնաժողովը դիմում է դատարան՝ տվյալ թեկնածուի կամ կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչելու համար: Ընտրական հանձնաժողովներից այդպիսի դիմումներ ստանալու դեպքում դատարանը պարտավոր է վճիռ կայացնել Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում:

9. Ձերբակալված եւ կալանքի տակ գտնվող թեկնածուները նախընտրական քարոզչությունն իրականացնում են իրենց վստահված անձանց միջոցով: Այդ նպատակով՝ ձերբակալված եւ կալանքի տակ գտնվող թեկնածուներն իրավունք ունեն նախընտրական քարոզչության ընթացքում՝ օրական մինչեւ 2 ժամ տեւողությամբ, ձերբակալվածներին պահելու եւ կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատություններում հանդիպումներ ունենալ ոչ ավելի, քան իրենց 3 վստահված անձի հետ:

(18-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն, 18.12.07 ՀՕ-285-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 19. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՉԱՐԱՇԱՀՄԱՆ ԱՆԹՈՒՅԼԱՏՐԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

Նախընտրական քարոզչության ընթացքում արգելվում են սահմանադրական կարգը բռնի տապալելու, բռնության կամ պատերազմի քարոզումը, ազգային, ռասայական, կրոնական ատելության բորբոքումը, ինչպես նաեւ ռասայական, ազգային կամ կրոնական ատելություն առաջացնող նյութերի հրապարակումն ու տարածումը:

(19-րդ հոդ. փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 20. ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅՈՒՆԸ ՁԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ

1. Հանրապետության Նախագահի թեկնածուները եւ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) ունեն հանրային ռադիոյով եւ հանրային հեռուստատեսության եթերաժամերից հավասար պայմաններով անվճար եւ վճարովի (այդ թվում՝ ուղիղ եթերով) օգտվելու իրավունք:

2. Հանրային ռադիոյից եւ հանրային հեռուստատեսությունից Հանրապետության Նախագահի թեկնածուներին եւ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցություններին (կուսակցությունների դաշինքներին) անվճար եւ վճարովի եթերաժամ տրամադրելու կարգը եւ ժամանակացույցը յուրաքանչյուր համապետական ընտրության համար սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը թեկնածուների գրանցման համար սահմանված ժամկետի ավարտից հետո՝ հաջորդ օրը:

3. Հանրային հեռուստաընկերությունը եւ հանրային ռադիոն պարտավոր են հավասար պայմաններ ապահովել ընտրություններին մասնակցող բոլոր թեկնածուների եւ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար:

Հանրային հեռուստաընկերությամբ եւ հանրային ռադիոյով հեռարձակվող լրատվական հաղորդումներում թեկնածուների, կուսակցությունների կամ կուսակցությունների դաշինքների կողմից իրականացվող նախընտրական քարոզարշավի վերաբերյալ պետք է ներկայացվի անկողմնակալ եւ գնահատականներից զերծ տեղեկատվություն՝ ապահովելով արդար ու հավասար պայմանների պահպանումը:

Ընտրություններին մասնակցող թեկնածուի, կուսակցության կամ կուսակցությունների դաշինքի կողմից միջոցառումներ չկազմակերպելը կամ այդ միջոցառումների մասին տեղեկատվության բացակայությունը հիմք չի կարող հանդիսանալ ընտրությունների մյուս մասնակիցների քարոզարշավի մասին զանգվածային լրատվության միջոցներով համապատասխան տեղեկություններ չիրապարակելու համար:

4. Համապետական ընտրությունների նշանակումից ոչ ուշ, քան 10 օր հետո, պետք է հրապարակվի հանրային ռադիոյով եւ հանրային հեռուստաընկերությամբ վճարովի եթերաժամի յուրաքանչյուր թույլի գինը: Նախընտրական քարոզչության փուլում այդ գինը չի կարող փոփոխվել:

5. Թեկնածուներն ու Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները (կուսակցությունների դաշինքները) իրավունք ունեն հավասար պայմաններով օգտվելու նաեւ (անկախ սեփականության ձեւից) այլ ռադիոընկերության եւ հեռուստաընկերության եթերաժամերից: Սույն հոդվածի 3-4-րդ կետերում սահմանված դրույթները հավասարապես տարածվում են նաեւ (անկախ սեփականության ձեւից) այլ ռադիոընկերությունների եւ հեռուստաընկերությունների վրա:

6. Ձանգվածային լրատվության միջոցներով նախընտրական քարոզչությունն իրականացվում է հրապարակային բանավեճերի, կլոր սեղանների, մամուլի ասուլիսների, հարցազրույցների, քաղաքական գովազդի եւ օրենքով չարգելված այլ ձեւերով:

7. Արգելվում է նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները եւ հեռուստահաղորդումներն ընդմիջել ապրանքների կամ ծառայությունների գովազդով:

8. Նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները եւ հեռուստահաղորդումները եթեր հեռարձակելիս ձայնագրվում եւ տեսագրվում են: Դրանք պահպանվում են առնվազն երեք ամիս:

9. Հեռուստաընկերությունների եւ ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացնում է Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը, որը նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում իրավասու է դիմելու դատարան: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրավասու է խախտումների վերաբերյալ կարծիք ներկայացնելու դատարան:

10. Թերթերը եւ ամսագրերը, անկախ նրանց հիմնադիրներից, բացառությամբ կուսակցության կողմից հիմնադրված թերթերի եւ ամսագրերի, նախընտրական քարոզչական նյութեր հրապարակելիս պարտավոր են ապահովել հավասար պայմաններ: (20-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԱԿԾ 21. ՔԱՐՈՉՉԱԿԱՆ ՊԱՍՏԱՌՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Կուսակցությունները եւ թեկնածուներն իրավունք ունեն հավասար հիմունքներով անարգել հրապարակել եւ տարածել պաստառներ, թերթիկներ եւ քարոզչական այլ տպագիր նյութեր:

2. Համայնքի ղեկավարը, ոչ ուշ, քան նախընտրական քարոզչությունն սկսվելուց հինգ օր հետո, համայնքի տարածքում առանձնացնում է հատուկ տեղեր քարոզչական պաստառներ փակցնելու համար: Այդ տեղերը պետք է հարմար լինեն ընտրողների այցելության համար: Այդպիսի տեղեր յուրաքանչյուր տեղամասում պետք է լինեն մեկից ոչ պակաս: Թեկնածուներին եւ կուսակցություններին հատուկ տեղերում տրամադրվում է հավասար մակերես:

3. Արգելվում է քարոզչական պաստառի վրա Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը կամ դրոշը պատկերելը:

4. Արգելվում է հատուկ տեղերում փակցված քարոզչական պաստառները պոկելը,

պատռելը կամ դրանց վրա գրառումներ կատարելը:

5. Համայնքի ղեկավարներն ապահովում են, որպեսզի չքվեարկվող թեկնածուների եւ կուսակցությունների քարոզչական պաստառներն անհապաղ վերացվեն:

6. Քարոզչական տպագիր նյութերը պետք է տեղեկություններ պարունակեն այն կազմակերպությունների եւ անձանց մասին, որոնք պատասխանատու են հրատարակման համար, ինչպես նաեւ տպագրող կազմակերպության եւ տպաքանակի վերաբերյալ:

7. Արգելվում է անանուն քարոզչական տպագիր նյութեր տարածելը:

Անանուն կամ կեղծ քարոզչական տպագիր նյութեր հայտնաբերելու դեպքում իրազեկ ընտրական հանձնաժողովը միջոցներ է ձեռնարկում այդ գործունեությունը դադարեցնելու ուղղությամբ եւ դիմում է իրավասու մարմիններին՝ ապօրինի գործողությունները դադարեցնելու համար:

ՀՈՂՎԱԾ 22. ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԿԱՍՔԻ ԱԶԱՏ ԱՐՏԱՀԱՅՏՄԱՆ ՎՐԱ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԱՐԳԵԼՈՒՄԸ

1. Հանրային ռադիոյի եւ հանրային հեռուստատեսության, այլ ռադիոընկերությունների եւ հեռուստաընկերությունների լրագրողներին, խմբագրությունների անդամներին, ովքեր գրանցված են որպես թեկնածուներ, արգելվում են ընտրությունների լուսաբանումը եւ ռադիո ու հեռուստահաղորդումների վարումը:

2. Նախընտրական քարոզչության ժամանակ պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ծառայողներին եւ աշխատակիցներին, ինչպես նաեւ զանգվածային լրատվության հանրային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հիմնադրած միջոցների աշխատակիցներին արգելվում է իրենց վերապահված լիազորությունները (իրավունքները) գործադրել թեկնածուների միջեւ անհավասար պայմաններ ստեղծելու, կողմնակալություն ցուցաբերելու միջոցով քաղաքացիների կամքի ազատ արտահայտման վրա ներգործելու նպատակով: Թեկնածու առաջադրվելիս այդ անձինք զանգվածային լրատվության հանրային եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների հիմնադրած միջոցներից օգտվում են սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

3. Թեկնածուների եւ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) վարկանիշների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքներ հրապարակելիս հարցումն իրականացնող կազմակերպությունները պարտավոր են նշել հարցումն անցկացրած կազմակերպության անվանումը, հարցման ժամկետները, հարցվողների թիվը եւ ընտրանքի ձեւը, հավաքման ձեւը եւ վայրը, հարցի ճշգրիտ ձեւակերպումը, հնարավոր սխալի վիճակագրական գնահատականը, ինչպես նաեւ պատվիրատուին եւ այդ հարցման արդյունքները հրապարակելու ֆինանսավորման աղբյուրը:

Քվեարկության օրվան նախորդող 7 օրվա ընթացքում, ներառյալ՝ քվեարկության օրը՝ մինչեւ ժամը 20.00-ն, արգելվում է թեկնածուների եւ կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) վարկանիշների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքներ հրապարակելը:

(22-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 22.1. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՀԱՅԵՑՈՂԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆՆԵՐ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ, ՊԵՏԱԿԱՆ, ՔԱՂԱՔԱՑԻՎԱԿԱՆ, ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՂ ՀԱՆԴԻՍԱՑՈՂ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈՋՉՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՎՈՒՄՆԵՐԸ

Քաղաքական, հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող, պետական ծառայող հանդիսացող

թեկնածուները նախընտրական քարոզչությունը իրականացնում են ընդհանուր հիմունքներով, սույն հոդվածով սահմանված սահմանափակումների հաշվառմամբ.

1) արգելվում է նախընտրական քարոզչության իրականացումը պաշտոնական պարտականությունները կատարելիս կամ պաշտոնեական դիրքի ցանկացած չարաշահումը ընտրությունների ժամանակ առավելություն ստանալու համար.

2) արգելվում է նախընտրական քարոզչության նպատակով իրենց ծառայողական պարտականությունների իրականացման համար տրամադրված տարածքների, տրանսպորտային եւ կապի միջոցների, նյութական ու մարդկային ռեսուրսների օգտագործումը, բացառությամբ "Հատուկ պետական պաշտպանության ենթակա անձանց անվտանգության ապահովման մասին" Հայաստանի Հանրապետության օրենքով պետական պահպանության ենթակա բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նկատմամբ կիրառվող միջոցառումների:

Նախընտրական քարոզչության նպատակով պետական սեփականությունը այս թեկնածուների կողմից օգտագործվում է ընդհանուր հիմունքներով.

3) արգելվում է զանգվածային լրատվության միջոցներով այս թեկնածուների գործունեության լուսաբանումը, բացառությամբ Սահմանադրությամբ սահմանված դեպքերի, պաշտոնական այցերի եւ ընդունելությունների, ինչպես նաեւ տարերային աղետների ընթացքում վերջիններիս իրականացրած, ձեռնարկվող միջոցառումների:

(22.1-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն օրենք)

ՀՈՂՎԱԾ 23. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆ ՆԱԽՈՐԴՈՂ ՕՐԸ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ԱՐԳԵԼՈՒՄԸ

1. Քվեարկության եւ դրան նախորդող օրն արգելվում է այն շենքի ներսում կամ շուրջը, որտեղ գտնվում է տեղամասային կենտրոնը, ինչպես նաեւ անմիջապես դրա մուտքի մոտ ընտրողների վրա ազդեցություն գործել բանավոր կամ գրավոր ձեւով, երաժշտության կամ պատկերավոր միջոցների օգնությամբ, ստորագրություններ հավաքելը, ինչպես նաեւ այլ եղանակներով նախընտրական քարոզչություն կատարելը:

2. Արգելվում է մինչեւ քվեարկության ավարտվելը հրապարակել ընտրողների հարցման արդյունքներն այն մասին, թե ում օգտին են նրանք քվեարկել:

3. Արգելվում է քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնին հարող տարածքում մինչեւ 50 մետր շառավղով խմբերով հավաքվելը:

ԳԼՈՒԽ 5.

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

ՀՈՂՎԱԾ 24. ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

1. Ընտրությունները նախապատրաստելու եւ անցկացնելու (ներառյալ՝ ընտրողների ցուցակները կազմելը) ծախսերը, ինչպես նաեւ ընտրական հանձնաժողովների գործունեության համար անհրաժեշտ ծախսերը կատարվում են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Համապատասխան ծախսերը նախատեսվում են պետական բյուջեի առանձին հոդվածով:

2. Ընտրությունների համար նախատեսված ֆինանսական միջոցները տրամադրվում են ընտրությունները նշանակվելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում:

3. Արտահերթ ընտրությունների անցկացման դեպքում ընտրությունները ֆինանսավորվում են պետական բյուջեի պահուստային ֆոնդից, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ կենտրոնական բանկի պահուստային ֆոնդից՝ հետագայում պետական բյուջեի միջոցների հաշվին փոխհատուցելու պայմանով: Եթե բյուջետային

միջոցները ժամանակին չեն տրամադրվում, կամ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի պահուստային ֆոնդում միջոցներ չկան, կամ տրամադրված միջոցները չեն բավարարել արտահերթ ընտրությունները կամ ընտրությունների երկրորդ փուլը ֆինանսավորելու համար, ապա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը իրավունք ունի մրցութային հիմունքներով վարկ ստանալ մասնավոր բանկերից՝ վարկը կառավարության կողմից եռամսյա ժամկետում մարելու պայմանով:

4. Ընտրությունների համար նախատեսված ֆինանսական միջոցները, այդ թվում՝ հանձնաժողովների պահպանման համար նախատեսված միջոցները, հատկացվում են "Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի աշխատակազմ" պետական կառավարչական հիմնարկին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով: "Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի աշխատակազմ" պետական կառավարչական հիմնարկը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տնօրինում է ֆինանսական միջոցները եւ պատասխանատու է այդ միջոցները կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած նախահաշիվներին համապատասխան օգտագործելու համար: (24-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԱԿԾ 25. ՆԱԽԸՆՏՐԱՎԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ

1. Թեկնածուները, կուսակցությունները, կուսակցությունների դաշինքներն իրենց նախընտրական քարոզչությունը ֆինանսավորելու, ինչպես նաեւ սույն օրենսգրքով սահմանված ընտրական գրավը մուծելու նպատակով իրավունք ունեն ձեւավորելու նախընտրական հիմնադրամ: Ազգային ժողովի՝ միայն համամասնական ընտրակարգով առաջադրված թեկնածուները նախընտրական հիմնադրամ ձեւավորել չեն կարող: Հանրապետության Նախագահի թեկնածուների, կուսակցությունների եւ կուսակցությունների դաշինքների նախընտրական հիմնադրամի միջոցները հավաքվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում, իսկ մյուս թեկնածուներինը՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սահմանած, Հայաստանի Հանրապետության բոլոր մարզերում մասնաճյուղեր ունեցող որեւէ առեւտրային բանկում: Նախընտրական հիմնադրամ ձեւավորելու նպատակով առաջադրված թեկնածուներին, կուսակցություններին, կուսակցությունների դաշինքներին համապատասխան ընտրական հանձնաժողովների կողմից առաջադրման համար պահանջվող փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո՝ մեկօրյա ժամկետում, տրվում է առաջադրման փաստը հավաստող տեղեկանք, որի հիման վրա եւ թեկնածուների կամ նրանց լիազոր ներկայացուցիչների, կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների գրավոր դիմումների, իսկ գրանցված թեկնածուների, կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների համար, միայն գրավոր դիմումների համաձայն, բանկերը բացում են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ: Այդ հաշվեհամարներից եկամուտներ չեն հաշվարկվում եւ չեն վճարվում:

Նախընտրական հիմնադրամը ձեւավորվում է՝

- 1) թեկնածուի անձնական միջոցներից.
 - 2) թեկնածուին առաջադրած կուսակցության կողմից թեկնածուին տրամադրված միջոցներից.
 - 3) կուսակցության սեփական միջոցներից.
 - 4) ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց կամավոր մուծումներից:
2. Նախընտրական հիմնադրամներում մուծումներ կատարելու իրավունք չունեն՝
- 1) պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինները.
 - 2) բյուջետային հիմնարկները (կազմակերպությունները).
 - 3) օտարերկրյա ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք.
 - 4) քաղաքացիություն չունեցող անձինք.
 - 5) այն տնտեսական կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական կամ

բաժնեհավաք կապիտալում բաժնեմաս ունեն Չայաստանի Չանրապետությունը կամ համայնքները.

6) այն կազմակերպությունները, որոնց բաժնեհավաք կապիտալում 30 տոկոսից ավելին կազմում են օտարերկրյա միջոցները.

7) բարեգործական եւ կրոնական կազմակերպությունները, միջազգային կազմակերպությունները եւ միջազգային հասարակական շարժումները.

8) պետական ոչ առեւտրային կազմակերպությունները:

Սույն կետում նշված ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց կողմից նախընտրական հիմնադրամների հաշվին մուծված գումարները փոխանցվում են պետական բյուջե:

3. Նախընտրական հիմնադրամներում կատարվող կամավոր մուծումների կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

4. Ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց կողմից նախընտրական հիմնադրամներում կատարվող մուծումների առավելագույն չափերը սահմանվում են սույն օրենսգրքով: Սահմանված չափը գերազանցող մուծումները, ինչպես նաեւ թեկնածուների ու կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) չգրանցման դեպքում եւ ընտրություններից հետո, բացառությամբ սույն օրենսգրքով նախատեսված դեպքերի նախընտրական հիմնադրամում մնացած գումարները փոխանցվում են պետական բյուջե:

5. Նախընտրական հիմնադրամների միջոցները ծախսվում են թեկնածուի եւ կուսակցության լիազորած անձանց միջոցով:

6. Այն բանկերը, որտեղ բացված են ժամանակավոր հատուկ հաշվեհամարներ, եռօրյա պարբերականությամբ համապատասխան ընտրական հանձնաժողով տեղեկանք են ներկայացնում թեկնածուների եւ կուսակցությունների նախընտրական հիմնադրամների ֆինանսական մուտքերի եւ ելքերի վերաբերյալ: Այդ բանկերը նախընտրական հիմնադրամ մուծումներ կատարելու իրավունք ունեցող անձանց են վերադարձնում սույն օրենսգրքով սահմանված նախընտրական հիմնադրամների առավելագույն չափը լրացված լինելուց հետո ստացված գումարները:

7. Եթե թեկնածուն կամ կուսակցությունը նախընտրական քարոզչության համար, բացի նախընտրական հիմնադրամի միջոցներից, օգտագործում է նաեւ այլ միջոցներ, ապա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի դիմումի հիման վրա դատարանը կարող է ուժը կորցրած ճանաչել թեկնածուի կամ կուսակցության ընտրական ցուցակի գրանցումը:

8. Թեկնածուների եւ կուսակցությունների նախընտրական հիմնադրամների հաշվարկային հաշիվների հետ կատարվող բոլոր գործառնությունները դադարեցվում են քվեարկության օրվանից:

9. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կարող է թեկնածուներին, կուսակցություններին թույլատրել հիմնադրամից վճարումներ կատարել նաեւ քվեարկության օրվանից հետո՝ մինչեւ քվեարկության օրը կատարված գործարքների համաձայն:

10. Ընտրությունները չկայացած ճանաչվելու դեպքում նախընտրական հիմնադրամում մնացած միջոցները սառեցվում են մինչեւ նոր ընտրությունների համար թեկնածուներ կամ կուսակցություններ գրանցելը: Նոր ընտրությունների համար կրկին գրանցված թեկնածուները կամ կուսակցությունները կարող են օգտագործել իրենց նախընտրական հիմնադրամներում մնացած միջոցները: Նոր ընտրությունների համար թեկնածուների կամ կուսակցությունների չգրանցվելու դեպքում նրանց նախընտրական հիմնադրամներում մնացած միջոցները փոխանցվում են պետական բյուջե:

11. Թեկնածուները եւ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունները սույն օրենսգրքով սահմանված նախընտրական քարոզչությունն սկսվելուց հետո՝ 10-րդ օրը, ինչպես նաեւ ոչ ուշ, քան ընտրությունների ավարտից 6 օր հետո, իրենց գրանցած ընտրական հանձնաժողովներին ներկայացնում են

հայտարարագիր՝ իրենց նախընտրական հիմնադրամներ կատարված մուծումների եւ դրանց օգտագործման վերաբերյալ: Հայտարարագրի ձեւը եւ այն ներկայացնելու կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Հայտարարագրում նշվում են՝

1) նախընտրական հիմնադրամ կատարված բոլոր մուծումների ժամանակագրությունը, դրանց կատարողների անունը, ազգանունը, հաշվառման հասցեն, մուծված գումարի չափը.

2) կատարված ծախսերը, դրանց կատարման ժամկետը, ծախսերի կատարումը հաստատող փաստաթղթերի տվյալները.

3) հիմնադրամում մնացած գումարի չափը (այդպիսին լինելու դեպքում):

Համապետական ընտրությունների ժամանակ ընտրական հանձնաժողովները հայտարարագրերն ստանալուց հետո՝ 3 օրվա ընթացքում, դրանք ուղարկում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն: Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի թեկնածուների եւ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների ու կուսակցությունների դաշինքների ներկայացրած հայտարարագրերը 3-օրյա ժամկետում տեղադրվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ինտերնետային կայքում, իսկ մյուս թեկնածուների հայտարարագրերի պատճենները կարող են տրամադրվել վստահված անձանց, ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչներին, դիտորդներին:

(25-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 26. ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ-ՎԵՐՍՏՈՒԳԻՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համապետական ընտրությունների կազմակերպման եւ անցկացման համար ընտրական հանձնաժողովներին տրամադրված միջոցների նպատակային օգտագործման, ինչպես նաեւ նախընտրական հիմնադրամներ կատարվող մուծումների, դրանց հաշվարկման եւ ծախսերի վրա վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով ընտրությունները նշանակվելու օրվանից կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, հանձնաժողովին առընթեր ստեղծում է վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայություն: Ծառայության աշխատանքներում պայմանագրային հիմունքներով կարող են ընդգրկվել համապատասխան մասնագետներ: Վերստուգիչ-վերահսկիչ ծառայությունը թեկնածուների, կուսակցությունների, դաշինքների նախընտրական հիմնադրամներում եղած միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրերը նրանց գրանցող հանձնաժողովներից սույն օրենսգրքի 25-րդ հոդվածի 11-րդ կետում նշված կարգով ստանալուց հետո՝ 20 օրվա ընթացքում, ստուգում եւ նյութերը ներկայացնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քննարկմանը: Քննարկման արդյունքում հայտնաբերված խախտումների վերաբերյալ նյութերը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ եռօրյա ժամկետում ուղարկվում են առաջին ատյանի դատարան: Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության գործունեության կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության կազմավորման եւ գործունեության կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

(26-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ 6.

ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ, ԴԻՏՈՐԴՆԵՐԸ ԵՎ ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ
ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 27. ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

1. Կուսակցություններն՝ իրենց ընտրական ցուցակները գրանցելուց, իսկ թեկնածուները՝ գրանցվելուց հետո ընտրական հանձնաժողովներում, պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների, զանգվածային լրատվության միջոցների հետ փոխհարաբերություններում, իրենց շահերը պաշտպանելու նպատակով, կարող են ունենալ վստահված անձինք: Վստահված անձ կարող են լինել միայն Հայաստանի Հանրապետության ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիները:

2. Կուսակցությունների ընտրական ցուցակները եւ թեկնածուներին գրանցելուց հետո, ըստ ներկայացված ցուցակների, վստահված անձանց տրվում են կնքված վկայականներ, բայց տեղամասերի թվի եռապատիկից ոչ ավելի: Վկայականները տրվում են հայտը ներկայացնելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում: Համապատասխան հանձնաժողովը վկայականում նշում է թեկնածուի անունը, հայրանունը, ազգանունը, կուսակցության անվանումը: Թեկնածուն կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը կամ կուսակցության լիազոր ներկայացուցիչը վկայականները լրացնում եւ տրամադրում է վստահված անձանց:

3. Վստահված անձանց գրանցման կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Թեկնածուն կամ նրա լիազոր ներկայացուցիչը, կուսակցությունների լիազոր ներկայացուցիչը ցանկացած պահի կարող են հետ կանչել իրենց նշանակած վստահված անձանց, նշանակել նորերին՝ այդ մասին գրավոր տեղյակ պահելով համապատասխան ընտրական հանձնաժողովին:

4. Վստահված անձ չեն կարող լինել սահմանադրական դատարանի անդամները, դատավորները, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության եւ Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության, պաշտպանության նախարարության, դատախազության, հարկային եւ մաքսային մարմինների աշխատակիցները, սոցիալական ապահովության մարմինների (ծառայությունների) աշխատակիցները, զինծառայողները, հոգեւորականները, ընտրական հանձնաժողովի անդամները, պետական զանգվածային լրատվության միջոցների ղեկավարները եւ օտարերկրյա քաղաքացիները: (27-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 27.1. ՎՍՏԱՀՎԱԾ ԱՆՁԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ

1. Վստահված անձը իրավունք ունի՝

1) խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցելու հանձնաժողովի նիստերին, քվեարկության ընթացքում ներկա գտնվելու քվեարկության սենյակում.

2) ծանոթանալու ընտրական փաստաթղթերին, այդ թվում՝ դատարանի համապատասխան վճիռներին, լիազոր մարմնի տված համապատասխան տեղեկանքին.

3) ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որեւէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, անարգել ծանոթանալու տվյալ ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին, ընտրական հանձնաժողովների որոշումներին, արձանագրություններին, ստանալու դրանց պատճենները, կատարելու քաղվածքներ, նույն կարգով ծանոթանալու քվեարկած քվեաթերթիկներին: Որոշումների, արձանագրությունների, գրանցամատյանի գրառումների պատճենները եւ քաղվածքները պետք է կնքեն եւ ստորագրեն հանձնաժողովի նախագահը (տեղակալը) եւ քարտուղարը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովից ստացված փաստաթղթերը կնքվում են միայն քվեարկության օրը.

4) բողոքարկելու հանձնաժողովների որոշումները, գործողությունները, անգործությունը.

5) կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից սահմանված կարգով հետետելու քվեաթերթիկների տպագրման, փոխադրման, պահպանման եւ քվեաթերթիկների հաշվարկման գործընթացներին.

6) չմիջամտելով հանձնաժողովի անդամի աշխատանքներին՝ ֆիզիկապես ներկա գտնվելու հանձնաժողովի՝ ընտրողների գրանցում իրականացնող, քվեաթերթիկ եւ քվեարկության ծրար հատկացնող անդամների, քվեարկության ծրարները կնքող եւ քվեատուփը հսկող անդամի կողքին եւ հետետելու նրանց աշխատանքներին.

6.1) քվեարկության օրը հետետել ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին եւ դրանց վերաբերյալ հանձնաժողովի նախագահին ներկայացնել դիտողություններ եւ առաջարկություններ, որոնց կապակցությամբ վերջինս ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ.

7) քվեարկության արդյունքները ամփոփելիս ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի կամ հանձնաժողովի անդամներից որեւէ մեկի ներկայությամբ, ում կհանձնարարի հանձնաժողովի նախագահը, ամարգել ծանոթանալու քվեարկած քվեաթերթիկներին եւ դրանցում կատարված նշումներին, ներկա գտնվելու քվեաթերթիկների հաշվարկմանը եւ քվեարկության արդյունքների ամփոփմանը.

8) իրականացնելու սույն օրենսգրքով իրեն վերապահված այլ լիազորություններ:

2. Վստահված անձը իր լիազորություններն իրականացնում է սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

3. Ընտրական հանձնաժողովի նիստին (խորհրդակցական ձայնի իրավունքով) եւ քվեարկության ընթացքում կարող է ներկա գտնվել յուրաքանչյուր թեկնածուի եւ Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) մեկական վստահված անձ:

4. Վստահված անձի իրավունքների որեւէ սահմանափակում չի թույլատրվում: Ոչ ոք, այդ թվում՝ ընտրական հանձնաժողովները, իրավունք չունեն վստահված անձանց դուրս հանելու քվեարկության սենյակից կամ ցանկացած այլ կերպ նրանց մեկուսացնելու հանձնաժողովի աշխատանքներին ներկա գտնվելուց, բացառությամբ նրանց ձերբակալելու կամ կալանավորելու դեպքերի:

5. Վստահված անձը չի կարող պատասխանատվության ենթարկվել ընտրությունների ընթացքի եւ արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ իր հայտնած կարծիքի համար: (27.1-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

հեղինակների կողմից - 28-141 հոդվածները տես հաջորդ մասերում

010.0284.170299

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ
(28-45 հոդվածներ)

(Ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի կողմից
1999 թվականի փետրվարի 5-ին)

ՀՈԴՎԱԾ 28. ԴԻՏՈՐՊԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ

1. Ընտրությունների ժամանակ դիտորդական առաքելության իրավունք ունեն՝
1) միջազգային կազմակերպությունները.
2) օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչները.
3) Հայաստանի Հանրապետության եւ օտարերկրյա հասարակական այն կազմակերպությունները, որոնց կանոնադրական խնդիրները ներառում են ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցեր, եւ որոնք չեն աջակցում թեկնածուներին կամ կուսակցություններին:

1.1. Միջազգային կազմակերպությունները, օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչները եւ օտարերկրյա հասարակական կազմակերպությունները դիտորդական առաքելություն կարող են իրականացնել համապատասխան հրավերի առկայության դեպքում:

Սույն կետում նշված կազմակերպություններին եւ անձանց դիտորդական առաքելություն իրականացնելու հրավեր ուղարկելու իրավունք ունեն՝

- 1) Հանրապետության Նախագահը.
 - 2) Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովը.
 - 3) Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը.
 - 4) կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:
2. Դիտորդական առաքելություն իրականացնելու կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:
(28-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 29. ԴԻՏՈՐԴՆԵՐԻ ՀԱՎԱՏԱՐՄԱԳՐՈՒՄԸ

1. Սույն օրենսգրքի 28 հոդվածում նշված կազմակերպությունները եւ անձինք դիտորդական առաքելություն կարող են իրականացնել կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում հավատարմագրվելուց հետո:

2. Հավատարմագրվելու համար դիմումները կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով են հանձնվում ընտրությունները նշանակելու օրվանից հետո, բայց ոչ ուշ, քան քվեարկության օրվանից 10 օր առաջ:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը դիտորդական առաքելություն իրականացնելու հավատարմագիրը, ինչպես նաեւ ըստ ներկայացված ցուցակների՝ դիտորդներին տրվող կնքված վկայականները համապատասխան կազմակերպություններին է հանձնում դիմումն ստանալուց ոչ ուշ, քան 7 օր հետո:

Դիտորդական առաքելություն իրականացնող անձանց վկայականները Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված հասարակական կազմակերպությունների դեպքում կնքվում են նաեւ դիտորդական առաքելություն իրականացնելու հավատարմագիր ստացած համապատասխան կազմակերպությունների կնիքով:

4. (29-րդ հոդվածի 4-րդ կետն ուժը կորցրել է 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենք)

5. Հավատարմագրվելուց հետո դիտորդական առաքելություն իրականացնողների կողմից որեւէ թեկնածուի կամ կուսակցության աջակցելու դեպքում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի համապատասխան կազմակերպությանը զրկել դիտորդական առաքելություն իրականացնելու իրավունքից:

6. Դիտորդական առաքելություն իրականացնող անձանց լիազորությունները դադարեցվում են ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակման պահից 8-րդ օրը, եթե ընտրության արդյունքները դատարան չեն բողոքարկվել: Ընտրությունների արդյունքները դատարան բողոքարկվելու դեպքում լիազորություններն ավարտվում են դատական ակտի հրապարակման օրվա հաջորդ օրը, եթե վերաքվեարկություն կամ նոր ընտրություն չի նշանակվել: Վերաքվեարկության կամ նոր ընտրությունների դեպքում դիտորդական կազմակերպությունների վերագրանցում չի պահանջվում:

(29-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն,

22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴԿԱԾ 30. ՏԵՂԱԿԱՆ ՈՒ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԴԻՏՈՐԴԻ (ԱՅՍՈՒՅԵՏ՝ ԴԻՏՈՐԴ),
ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԻ
ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԸ

1. Դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչը իրավունք ունեն՝

1) ներկա գտնվել ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության ընթացքում՝ նաեւ տեղամասային կենտրոնում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հետեւել քվեաթերթիկների տպագրման, փոխադրման, պահպանման եւ քվեաթերթիկների հաշվարկման գործընթացներին:

2) անարգել ծանոթանալ տվյալ ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերին, քվեաթերթիկների նմուշներին, ընտրական հանձնաժողովի որոշումներին, նիստերի արձանագրություններին, ստանալ դրանց պատճենները, կատարել քաղվածքներ:

3) (30-րդ հոդ. 1-ին մասի 3-րդ ենթ. հանվել է 03.07.02 ՅՕ-406-Ն օրենք)

4) կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով ազատ տեղաշարժվել տեղամասային կենտրոնում՝ քվեաթերթիկների ու քվեատուփի դիտարկման համար:

2. Դիտորդը, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչը իրավունք չունի միջամտել ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին:

3. (30-րդ հոդվածի 3-րդ կետը հանվել է 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

4. Դիտորդը քվեարկության օրը հետեւում են ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին: Դրանց վերաբերյալ հանձնաժողովի նախագահին կարող են ներկայացնել դիտողություններ եւ առաջարկություններ, որոնց կապակցությամբ վերջինս ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցառումներ:

5. Դիտորդի եւ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցչի իրավունքների որեւէ սահմանափակում չի թույլատրվում ընտրական բոլոր գործընթացներում:

6. Դիտորդը եւ զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչը չեն կարող պատասխանատվության ենթարկվել ընտրությունների ընթացքի եւ արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ իրենց հայտնած կարծիքի համար:

(30-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

ԲԱԺԻՆ 2.

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 7.

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ:
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

ՀՈԴԿԱԾ 31. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

1. Ընտրությունների կազմակերպման եւ անցկացման նպատակով Հանրապետությունում կազմավորվում է ընտրական հանձնաժողովների եռաստիճան համակարգ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողով:

2. Յուրաքանչյուր ընտրատարածքի համար կազմավորվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի գտնվելու վայրը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրատարածքների կազմավորման մասին որոշմամբ:

3. Եթե համայնքի տարածքն ընդգրկված է մեկից ավելի ընտրատարածքների կազմում, ապա Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության օրվանից առնվազն 65 օր առաջ որոշում է այն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովին, որի լիազորությանն է վերապահվում տվյալ համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների կազմակերպումը եւ անցկացումը: Այդ հանձնաժողովի ընտրատարածքը պետք է ընդգրկի տվյալ համայնքի առավել թվով ընտրողներ:

4. Եթե ընտրատարածքն ընդգրկում է տարբեր մարզերի համայնքներ, ապա այդ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների ժամանակ կազմակերպում եւ անցկացնում է ընտրատարածքի միայն այն համայնքների ընտրությունները, որոնք գտնվում են այն մարզի տարածքում, որտեղ տեղակայված է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը:

5. Ընտրատարածքի՝ այլ մարզի տարածքում գտնվող համայնքներում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները կազմակերպում եւ անցկացնում է այդ մարզի տարածքում տեղակայված այն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը, որն ավելի մոտ է գտնվում այդ համայնքներին:

5.1. Եթե ընտրատարածքն ընդգրկում է տարբեր մարզերի համայնքներ, ապա այդ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը Հանրապետության Նախագահի ընտրությունների ժամանակ իր լիազորություններն իրականացնում է ընտրատարածքի միայն այն համայնքների համար, որոնք գտնվում են այն մարզի տարածքում, որտեղ տեղակայված է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը:

5.2. Հանրապետության Նախագահի ընտրությունների ժամանակ ընտրատարածքի՝ այլ մարզի տարածքում գտնվող համայնքների համար սույն օրենսգրքով սահմանված լիազորություններն իրականացնում է այդ մարզի տարածքում տեղակայված այն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը, որն ավելի մոտ է գտնվում այդ համայնքներին:

5.3. Սույն հոդվածի 5-րդ եւ 5.2-րդ կետերով սահմանված ընտրատարածքային

ընտրական հանձնաժողովներին որոշում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ քվեարկության օրվանից առնվազն 65 օր առաջ:

6. Պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներին ամհատույց ապահովում են համապատասխան աշխատանքային տարածքներով, աջակցում հանձնաժողովներին՝ նրանց բնականոն աշխատանքային գործունեությունն ապահովելու համար:

(31-րդ հոդվածը խմբ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 32. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովներն ապահովում են քաղաքացիների ընտրական իրավունքի իրականացումը եւ պաշտպանությունը: Ընտրական հանձնաժողովներն իրենց լիազորություններն իրականացնելիս անկախ են պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններից:

2. Ընտրական հանձնաժողովները գործում են օրինականության, կոլեգիալության եւ հրապարակայնության սկզբունքների հիման վրա:

3. Ընտրական հանձնաժողովների որոշումներն՝ ընդունված իրենց լիազորությունների շրջանակներում, ենթակա են պարտադիր կատարման:
(32-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 33. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԱՆՂԱՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովների անդամներն ազատվում են զորահավաքներից եւ վարժական հավաքներից, իսկ համապետական ընտրությունների ժամանակահատվածում՝ նաեւ զորակոչից:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամները Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի գործունեության ողջ ժամանակահատվածում, իսկ ընտրատարածքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամները համապետական ընտրությունների ժամանակ կարող են կալանավորվել, դատական կարգով վարչական կամ քրեական պատասխանատվության ենթարկվել՝ միայն կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համաձայնությամբ:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը, քարտուղարը եւ անդամները աշխատում են մշտական հիմունքներով եւ իրավունք չունեն կատարելու վճարովի այլ աշխատանք, բացի գիտական, մանկավարժական եւ ստեղծագործական աշխատանքից: Սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով մշանակված դատական ծառայողները գործում են հասարակական հիմունքներով:

4. Կենտրոնական եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների անդամների լիազորություններն իրականացվում են մինչեւ նոր կենտրոնական եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմավորումը:

5. Ընտրական հանձնաժողովի անդամներն իրավունք ունեն նախապես ծանոթանալ հանձնաժողովի քննարկմանը ներկայացվող հարցերին եւ փաստաթղթերին, ելույթներ ունենալ հանձնաժողովի նիստերում, ներկայացնել առաջարկություններ եւ պահանջել, որ այդ առթիվ անցկացվի քվեարկություն, նիստի մասնակիցներին տալ հարցեր եւ ստանալ սպառիչ պատասխաններ:

6. Ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են կատարել հանձնաժողովի նախագահի կողմից իր իրավասության սահմաններում տրված հանձնարարությունները:

7. Վերադաս ընտրական հանձնաժողովի անդամները՝ համապատասխան հանձնաժողովի նախագահի հանձնարարությամբ, իրավունք ունեն խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցել ստորադաս ընտրական հանձնաժողովի նիստերին, իսկ քվեարկության օրը ներկա գտնվել տեղամասային կենտրոնում:

8. Ընտրական հանձնաժողովների անդամներն իրենց գործունեության ընթացքում կարող են ազատվել արտադրական կամ ծառայողական պարտականություններ կատարելուց:

9. Ընտրական հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է մասնակցել հանձնաժողովի աշխատանքներին եւ կատարել օրենքով իր վրա դրված պարտականությունները:

Պարտականությունների անհարգելի չկատարումը հանգեցնում է օրենքով սահմանված Ընտրական հանձնաժողովների անդամների աշխատավարձը նրանց հիմնական աշխատավայրերում պահպանվում է:

(33-րդ հոդ. փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 33.1. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ ԵՎ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԱՆՂԱՄՆԵՐԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովների ֆինանսավորումը եւ ընտրական հանձնաժողովների անդամների վարձատրությունը կատարվում են պետական բյուջեի միջոցների հաշվին եւ սույն հոդվածով սահմանված կարգով:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի, քարտուղարի եւ հանձնաժողովի անդամների վարձատրությունը կատարվում է "Հայաստանի

Հանրապետության օրենսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանության մարմինների ղեկավար աշխատողների պաշտոնական դրույքաչափերի մասին" Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան:

3. Համապետական ընտրությունների, Ազգային ժողովի մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորի նոր կամ լրացուցիչ ընտրության կամ ընտրատարածքի՝ միաժամանակ 5 եւ ավելի համայնքում կամ (եւ) 10.000-ից ավելի ընտրող ունեցող համայնքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում ընտրությունների անցկացման ժամանակահատվածի (60 օր) յուրաքանչյուր ամսվա համար ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը եւ հանձնաժողովի քարտուղարը վարձատրվում են համապատասխանաբար կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի եւ հանձնաժողովի քարտուղարի վարձատրության 50 տոկոսի չափով, իսկ հանձնաժողովի անդամը նույն ժամանակահատվածի համար (60 օր)՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի մեկ ամսվա վարձատրության 50 տոկոսի չափով:

Մյուս ընտրությունների դեպքում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը եւ հանձնաժողովի քարտուղարը վարձատրվում են համապատասխանաբար տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի, նախագահի տեղակալի եւ հանձնաժողովի քարտուղարի վարձատրության չափով:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում նշանակված դատական ծառայողներն ընտրական հանձնաժողովում աշխատում են հասարակական հիմունքներով:

4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահն ընտրությունների ժամանակահատվածում վարձատրվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի կրկնապատիկի, նախագահի տեղակալը, հանձնաժողովի քարտուղարը եւ հանձնաժողովի անդամները՝ նվազագույն աշխատավարձի չափով:

5. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի՝ ընտրական գրավների հատուկ հաշվեհամարում առկա միջոցների մինչեւ 15 տոկոսը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշմամբ, յուրաքանչյուր տարվա համար հաստատված նախահաշվին համապատասխան, կարող է օգտագործվել ընտրական վարչարարության փորձի ուսումնասիրման, ընտրական վարչարարության բարձրացմանն ուղղված ծրագրերի իրականացման, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի տեխնիկական վերազինման եւ ընտրական օրենսդրությանը վերաբերող նյութերի հրատարակման համար:

(33.1-րդ հոդվածը լրաց. ՀՕ-219-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ 8.

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒՄԸ

ՀՈԴՎԱԾ 34. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐ ԿԱԶՄԱՎՈՐԵԼՈՒ ՀԻՍՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովների կազմում ընդգրկվում են Հայաստանի Հանրապետության ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիները, որոնք կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով անցել են ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներ եւ ստացել են որակավորման վկայականներ:

1.1. Ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներ կազմակերպում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներին մասնակցելու համար հայտերի ընդունման օրվանից առնվազն 10 օր առաջ ՁԼՄ-ներով հայտարարություն է անում հայտերի ներկայացման ժամկետի եւ կարգի մասին: Ընտրությունների անցկացման մասնագիտական դասընթացներին մասնակցելու իրավունք ունեն կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով հայտ ներկայացրած Հայաստանի Հանրապետության

ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիները: Դասընթացների արդյունքներով ստուգարք հանձնելը հիմք է քաղաքացիներին որակավորման վկայականներ տրամադրելու համար:

2. Ընտրական հանձնաժողովների կազմի վերաբերյալ տեղեկությունները հրապարակվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

3. Քաղաքացին կարող է ընդգրկվել միայն մեկ ընտրական հանձնաժողովի կազմում:

4. Ընտրական հանձնաժողովի անդամ չեն կարող լինել Ազգային ժողովի պատգամավորները, Սահմանադրական դատարանի անդամները, դատավորները, նախարարները

եւ նրանց տեղակալները, մարզպետները, Երեւանի քաղաքապետը, համայնքների ղեկավարները, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության եւ Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության եւ պաշտպանության գերատեսչությունների, դատախազության, դատական ակտերի հարկադիր կատարման, քրեակատարողական, մաքսային ծառայությունների, բանկային համակարգի աշխատակիցները, վստահված անձինք, դիտորդները, թեկնածուները, ինչպես նաեւ Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի 149-154 հոդվածներով նախատեսված հանցագործությունների համար դատվածություն ունեցող անձինք:

(34-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 35. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ԿԱԶՄԱՎՈՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում է՝

1) Ազգային ժողովում խմբակցություն ունեցող յուրաքանչյուր կուսակցության մշտապես գործող մարմնի որոշմամբ, իսկ դաշինքի դեպքում՝ դաշինքի անդամ կուսակցությունների մշտապես գործող մարմինների համատեղ՝ ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ նշանակված մեկական անդամից.

Եթե մինչև կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ձևավորման համար սույն օրենքով սահմանված ժամկետում, սույն կետի 1-ին ենթակետի պահանջներին համապատասխան, որեւէ կուսակցություն (դաշինք) թեկնածու չի նշանակում, ապա հանձնաժողովի թափուր տեղը լրացնում է համապատասխան խմբակցությունը.

2) Հանրապետության Նախագահի նշանակած մեկ անդամից.

3) գործող Ազգային ժողովի առաջին նստաշրջանի դրությամբ հայտարարված պատգամավորական խմբի որոշմամբ նշանակված մեկ անդամից: Սույն օրենքի ընդունմանը հաջորդող Ազգային ժողովի ընտրությունից հետո, ինչպես նաեւ Ազգային ժողովում գործող պատգամավորական խմբի լուծարման դեպքում սույն ենթակետով կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամ նշանակելու լիազորությունը անցնում է Հայաստանի Հանրապետության դատարանների նախագահների խորհրդին՝ դատական ծառայողների կազմից.

4) Հայաստանի Հանրապետության դատարանների նախագահների խորհրդի նշանակած մեկ դատական ծառայողից:

2. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների տվյալները ներկայացվում են Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմ՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտից ոչ շուտ, քան 40, եւ ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ՝ մինչեւ ժամը 18.00-ն: Սույն հոդվածի 1-ին կետում նշված մարմիններին կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտի ժամկետի մասին տեղեկացնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունների ավարտից ոչ ուշ, քան 50 օր առաջ:

Նոր կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում է իր լիազորությունները ստանձնում է նորընտիր Ազգային ժողովի հերթական նստաշրջանի բացման օրվանից հետո՝ վաթսուներորդ օրը:

Նոր կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը համարվում է կազմավորված, եթե նշանակվել է նրա անդամների ընդհանուր թվի առնվազն երկու երրորդը: Եթե մինչև նոր կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման վերջին օրը, սույն հոդվածի 1-ին կետի պահանջներին համապատասխան, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար անհրաժեշտ անդամների նվազագույն թիվը չի նշանակվել, ապա այն մինչև սահմանված նվազագույն թիվը լրանալը նշանակում է Հանրապետության Նախագահը՝ դատական ծառայողների թվից:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով կազմավորող մարմինների առաջարկությունների հիման վրա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմը՝ առաջարկությունը ներկայացնելուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով:

4.(35-րդ հոդվածի 4-րդ կետը հանվել է 03.07.02 ՀՕ-406-Ն օրենք)

5.(35-րդ հոդվածի 5-րդ կետը հանվել է 03.07.02 ՀՕ-406-Ն օրենք)

6. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ տեղակալը: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ, նախագահի տեղակալ եւ քարտուղար ընտրում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ իր առաջին նիստում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստն սկսվում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման օրը՝ ժամը 12.00-ին եւ կարող է ընթանալ մինչև ժամը 24.00-ն, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վարչական շենքում: Առաջին նիստը վարում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը:

7. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի թեկնածուների առաջադրման իրավունքը պատկանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներին:

8. Եթե կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնի համար քվեարկվել է մեկ թեկնածու, ապա նա ընտրված է համարվում, եթե ստացել է քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին:

9. Եթե կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնի համար քվեարկվել է երկու թեկնածու, ապա ընտրված է համարվում քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին ստացած թեկնածուն:

10. Եթե կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի պաշտոնի համար քվեարկվել է երկուսից ավելի թեկնածու, եւ նրանցից ոչ մեկը չի ստացել քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին, ապա առավել ձայներ ստացած թեկնածուների միջև անցկացվում է կրկնական քվեարկություն:

11. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ առաջին նիստում սահմանված կարգով չընտրվելու դեպքում, եռօրյա ժամկետում, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է կառավարությունը՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներից:

12. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի եւ քարտուղարի ընտրությունը կատարվում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության համար սույն հոդվածով նախատեսված կարգով:
(35-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 36. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ԿԱԶՄԱՎՈՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները նշանակվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամների կողմից՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի մեկ անդամ՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի մեկ անդամ սկզբունքով՝ մասնագիտական դասընթացներին մասնակցած եւ համապատասխան որակավորում ստացած անձանցից, բացառությամբ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի

անդամ դատական ծառայողների, որոնք ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներում անդամներ նշանակում են դատական ծառայողների կազմից:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը կազմավորվում է իր լիազորությունները ստանձնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից իր լիազորությունները ստանձնելու պահից տասնհինգ օր հետո:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը համարվում է կազմավորված, եթե նշանակվել է նրա անդամների ընդհանուր թվի առնվազն երկու երրորդը: Եթե մինչև ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար սահմանված ժամկետում

սույն հոդվածի 1-ին կետով սահմանված կարգով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման համար անհրաժեշտ անդամների նվազագույն թիվը չի նշանակվել, ապա այն մինչև սահմանված նվազագույն թիվը լրանալը նշանակում է Զանրապետության Նախագահը՝ դատական ծառայողների կազմից:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը կազմավորող մարմինների առաջարկությունների հիման վրա ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմը՝ առաջարկությունը ներկայացնելուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, սահմանվում է Զայաստանի Զանրապետության Նախագահի հրամանագրով:

2. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների տվյալները ներկայացվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմավորումից առնվազն 10 օր առաջ, իսկ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը երկօրյա ժամկետում այդ տվյալները ներկայացնում է Զայաստանի Զանրապետության Նախագահի աշխատակազմ:

3. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ տեղակալը:

4. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին, տեղակալին եւ քարտուղարին ընտրում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը՝ հանձնաժողովի անդամների կազմից, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստում: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստն սկսվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կազմավորման օրը՝ ժամը 12.00-ին: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստը վարում է հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը:

5. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի թեկնածությունների առաջադրման իրավունքը պատկանում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին:

6. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, նախագահի տեղակալը եւ քարտուղարն ընտրվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության համար սահմանված կարգով:

7. Սահմանված կարգով եւ ժամկետում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ չընտրվելու դեպքում հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է կառավարությունը՝ տվյալ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամներից, եռօրյա ժամկետում:

8.(36-րդ հոդվածի 8-րդ կետը հանվել է 03.07.02 ԶՕ-406-Ն օրենք)

(36-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ԶՕ-406-Ն, 19.05.05 ԶՕ-101-Ն, 22.12.06 ԶՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 37. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ԿԱԶՄԱՎՈՐԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամներին նշանակում են համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները՝ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի մեկ անդամ՝ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի մեկ անդամ սկզբունքով:

2. Նշված կարգով տեղամասային ընտրական հանձնաժողով կազմավորելու համար ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամները հայտերն իրենց հանձնաժողովի նախագահին են ներկայացնում քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 26, եւ ոչ ուշ, քան 23 օր առաջ՝ մինչեւ ժամը 18.00-ն, իսկ արտահերթ ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 19, եւ ոչ ուշ, քան 16 օր առաջ՝ մինչեւ ժամը 18.00-ն:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները նշված կարգով չկազմավորվելու դեպքում հանձնաժողովի թափուր տեղերը եռօրյա ժամկետում համալրում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը:

Քվեարկության օրը՝ ժամը 8.00-ին, տեղամասային հանձնաժողովների անդամների թիվը երկու երրորդից պակաս լինելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը այդ մասին կապի ցանկացած առկա միջոցի կիրառմամբ ծանուցում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ընտրությունների անցկացման համար ուսուցում անցած եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում աշխատելու համար վկայական ունեցող անձանց թվից նշանակում է տեղամասային հանձնաժողովի անդամ՝ հաշվի առնելով վարչատարածքային պատկանելությունը:

4. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի առաջին նիստը տեղամասային կենտրոնում հրավիրում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ հանձնաժողովի կազմավորման հաջորդ օրը՝ ժամը 12.00-ին, եւ վարում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի տարիքով ավագ անդամը:

5. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն առաջին նիստում իր կազմից ընտրում է հանձնաժողովի նախագահ, նախագահի տեղակալ եւ քարտուղար:

6. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահների, տեղակալների եւ քարտուղարների ընտրություններն անցկացվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ընտրության համար սահմանված կարգով՝ երկօրյա ժամկետում:

7. Եթե տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը նախատեսված ժամկետում հանձնաժողովի նախագահ չի ընտրում, ապա համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նախագահին նշանակում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը՝ սույն հոդվածի 6-րդ կետով սահմանված ժամկետից ոչ ուշ, քան 2 օր հետո՝ համապատասխան հանձնաժողովի կազմից:

8. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի լիազորությունները դադարում են քվեարկության օրվանից 14, իսկ վերաքվեարկություն անցկացվելու դեպքում՝ վերաքվեարկության օրվանից 14 օր հետո:

(37-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

**ՅՈՒՐԱԾ 38. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ, ՏԵՂԱԿԱԼԻՆ, ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԻՆ
ՊԱՇՏՈՆԱՆԿ ԱՆԵԼԸ ԵՎ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՎԱՂԱԺԱՄԿԵՏ ԴԱՂԱՐԵՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ**

1. Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը, տեղակալը եւ քարտուղարը կարող են պաշտոնանկ արվել համապատասխան հանձնաժողովի անդամների ձայների ընդհանուր թվի առնվազն 2/3-ով ընդունված որոշմամբ: Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կարող է պաշտոնանկ արվել ընտրության օրվանից ոչ ուշ, քան 4 օր առաջ: Նույն նիստում կատարվում է հանձնաժողովի նախագահի նոր ընտրություն՝ սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով:

2. Ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են՝

1) եթե նա կորցրել է իր ընտրական իրավունքը.

- 2) (38-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ ենթ. հանվել է 03.07.02 ՅՕ-406-Ն օրենք)
- 3) (38-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 3-րդ ենթ. հանվել է 03.07.02 ՅՕ-406-Ն օրենք)
- 4) (38-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 4-րդ ենթ. հանվել է 03.07.02 ՅՕ-406-Ն օրենք)
- 5) նրա մահվան դեպքում.

6) 39 հոդվածի 10-րդ կետով նախատեսված հիմքով.

7) իր դիմումի համաձայն.

8) եթե նա զորակոչվել է:

2.1. Ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում ընտրական հանձնաժողովի անդամ նշանակելու լիազորություն ունեցող անձի կամ մարմնի կողմից միեւնույն անձը երեք անսվա ընթացքում կրկնակի անգամ չի կարող առաջադրվել նույն ընտրական հանձնաժողովի կազմում:

3. Ընտրական հանձնաժողովների անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում թափուր տեղերը համալրվում են նրանց նշանակելու լիազորություն ունեցող անձանց կամ մարմինների ներկայացմամբ, կենտրոնական եւ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի:

3.1. Սույն հոդվածի 2-րդ կետի 7-րդ ենթակետով նախատեսված հիմքերով հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցվելու դեպքում թափուր տեղը լրացվում է հետեւյալ կարգով.

1) ընտրությունների դեպքում քվեարկության օրվան նախորդող 20 օրվա ընթացքում՝ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ որոշում ընդունելը, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման դեպքում, եթե թափուր մնացած տեղերի թիվը ավելի է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի մեկ երրորդից (թափուր տեղերի թիվը մեկ երրորդ կամ դրանից պակաս լինելու դեպքում չի լրացվում), ապա այդ տեղերը լրացվում են Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի կողմից՝ դատական ծառայողների կազմից՝ այն հաշվով, որ հանձնաժողովը կարողանա ընդունել սույն օրենսգրքով իր իրավասությանը վերապահված բոլոր որոշումները: Համապետական ընտրությունների արդյունքները հաստատող որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելուց տասը օր հետո այդ տեղը համարվում է թափուր եւ քսանօրյա ժամկետում լրացվում համապատասխան մարմնի ներկայացմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով.

2) Համապետական ընտրությունների դեպքում քվեարկության օրվան նախորդող 15 օրվա ընթացքում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում թափուր մնացած տեղերը լրացվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ներկայացմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով՝ դատական ծառայողների թվից, եթե թափուր մնացած տեղերի թիվն ավելի է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի մեկ երրորդից: Այս դեպքում թափուր մնացած տեղերը լրացվում են այն հաշվով, որ հանձնաժողովը կարողանա ընդունել իր իրավասությանը վերապահված բոլոր որոշումները: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի անդամների թափուր տեղերի թիվը մեկ երրորդ կամ դրանից պակաս լինելու դեպքում հանձնաժողովի կազմը չի լրացվում: Ընտրությունների արդյունքները հաստատող որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելուց տասն օր հետո այդ տեղը համարվում է թափուր, եւ քսանօրյա ժամկետում այն լրացվում է համապատասխան մարմնի ներկայացմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով.

3) Ընտրությունների դեպքում քվեարկության օրվան նախորդող 5 օրվա ընթացքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում թափուր մնացած տեղերը լրացվում են ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կողմից՝ ընտրական հանձնաժողովներում ընդգրկվելու իրավունք ունեցող անձանց թվից: Քվեարկության օրվան նախորդող 5 օրվա ընթացքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի թափուր

մնացած տեղերը լրացվում են, եթե դրանց թիվն ավելի է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի մեկ երրորդից, եւ լրացվում այն հաշվով, որ հանձնաժողովը կարողանա իրականացնել սույն օրենսգրքով սահմանված բոլոր գործառույթները եւ ընդունել իր իրավասությանը վերապահված բոլոր որոշումները:

4) կենտրոնական եւ ընտրատարածքային հանձնաժողովներում թափուր մնացած տեղերը լրացվում են այդ անդամին նշանակած մարմնի ներկայացմամբ՝ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով՝ տասնօրյա ժամկետում:

4. (38-րդ հոդվածի 4-րդ կետը հանվել է 03.07.02 ՀՕ-406-Ն օրենք)
(38-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 39. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովի գործունեությունն իրականացվում է կոլեգիալության սկզբունքով:

2. Ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքները ղեկավարում է հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ նախագահի տեղակալը:

3. (33-րդ հոդվածի 3-րդ կետն ուժը կորցրել է 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

4. Ընտրական հանձնաժողովի նախագահը սահմանում է հերթական միստերի անցկացման ժամանակացույցը:

5. Արտահերթ միստ հրավիրում է հանձնաժողովի նախագահը՝ իր նախաձեռնությամբ կամ հանձնաժողովի անդամների առնվազն մեկ երրորդի գրավոր պահանջով՝ նրանց նշած ժամկետում: Արտահերթ միստ հրավիրելու ժամկետի մասին հանձնաժողովի նախագահը գրավոր տեղյակ է պահում հանձնաժողովի անդամներին:

6. Ընտրական հանձնաժողովի միստն իրավագոր է, եթե միստին ներկա են հանձնաժողովի անդամների կեսից ավելին, բացառությամբ համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած՝ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածում կայացող հերթական միստերի:

Համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած՝ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ, հերթական միստերն իրավագոր են անկախ միստին ներկա անդամների թվից, եթե սպառված են հանձնաժողովի՝ միստ գումարելու համար անհրաժեշտ թվով անդամներին միստին մասնակից դարձնելու բոլոր հնարավորությունները:

7. Քվեարկությունը համարվում է կայացած, եթե քվեարկությանը մասնակցել է հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին: Հանձնաժողովի անդամը պարտավոր է մասնակցել քվեարկությանը: Որոշումը համարվում է ընդունված, եթե դրա օգտին քվեարկել են հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

Համապետական ընտրություններ նշանակվելու օրվանից սկսած՝ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ որոշում ընդունելը ներառյալ, որոշումը համարվում է ընդունված, եթե դրա օգտին կողմ քվեարկած հանձնաժողովի անդամների թիվը մեծ է դեմ քվեարկած հանձնաժողովի անդամների թվից:

Համապետական ընտրությունների ժամանակահատվածում հերթական միստերի իրավագորության վերաբերյալ սույն հոդվածի 6-րդ կետի երկրորդ պարբերությամբ եւ 7-րդ կետի երկրորդ պարբերությամբ սահմանված դրույթները չեն տարածվում հանձնաժողովների նախագահ, նախագահի տեղակալ եւ հանձնաժողովի քարտուղար ընտրելու դեպքերի վրա:

8. Ընտրական հանձնաժողովներն ստանում են համարակալված էջերով եւ վերադաս հանձնաժողովի կողմից կնքված գործավարության մատյան, որում պարտադիր կարգով գրառվում է ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման հետ կապված

գործավարությունը՝ համապատասխան ամսաթվերով: Գործավարության մատյանին ներկայացվող պահանջները, ինչպես նաև այն լրացնելու կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

9. Գործավարության մատյանում նշվում է նիստերին հանձնաժողովի անդամների մասնակցության մասին: Այդ գրառման տակ ստորագրում են հանձնաժողովի նիստին ներկա անդամները:

10. Ընտրական հանձնաժողովի անդամները պարտավոր են մասնակցել համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նիստերին: Երեք անհարգելի բացակայության դեպքում համապատասխան հանձնաժողովն իր անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ իրավունք ունի վաղաժամկետ դադարեցնել հանձնաժողովի անդամի լիազորությունները:

(39-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 40. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ, ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԱՆԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲՈՂՈՔԱՐԿԵԼԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկելու վերաբերյալ դիմումները, այդ թվում՝ քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումները, ներկայացվում են համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով:

2. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը) բողոքարկելու վերաբերյալ դիմումները ներկայացվում են վարչական դատարան, բացառությամբ Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքներով ընդունված որոշումների:

3. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, գործողությունները (անգործությունը), բացառությամբ ընտրությունների արդյունքներով ընդունված որոշումների, կարող են բողոքարկվել վարչական դատարան:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն իրավունք ունի վերացնելու ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի՝ սույն օրենսգրքի պահանջներին հակասող որոշումը եւ հարցի վերաբերյալ ընդունելու համապատասխան որոշում, որը ենթակա է պարտադիր կատարման ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից: Սույն կետի պահանջը չի տարածվում Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավոր, տեղական ինքնակառավարման մարմնի ղեկավար կամ ավագանու անդամ ընտրվելու մասին ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշումների վրա:

Եթե քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի պահանջների այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել քվեարկության արդյունքների վրա, ապա ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը կարող է այդ տեղամասում քվեարկության արդյունքները անվավեր ճանաչել: Սույն կետով սահմանված կարգով տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու դեպքում տվյալ փաստի կապակցությամբ առկա նյութերը կենտրոնական ընտրական կամ համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից ներկայացվում են դատախազություն՝ քրեական գործ հարուցելու նպատակով:

5. Ընտրական հանձնաժողովի որոշումները, ընտրական հանձնաժողովի եւ (կամ) հանձնաժողովի պաշտոնատար անձի գործողությունները կամ անգործությունը կարող են բողոքարկվել Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում, բացառությամբ սույն հոդվածի 6-րդ եւ 9-րդ կետերով սահմանված դեպքերի:

6. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումները կարող են ներկայացվել միայն համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով քվեարկության հաշորդ օրը՝

մինչեւ ժամը 14.00-ն:

7. Ընտրություններ նշանակվելուց հետո՝ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը, ընտրական հանձնաժողովները ստացված դիմումներից պատասխանում, իսկ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում դրանց վերաբերյալ որոշումներ են ընդունում հնգօրյա ժամկետում: Քվեարկության օրվան կամ ընտրությունների արդյունքների ամփոփման համար սահմանված ժամկետին նախորդող 5 օրերի ընթացքում ստացված դիմումները քննարկվում եւ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերում դրանց վերաբերյալ որոշումներ են ընդունվում համապատասխանաբար մինչեւ քվեարկության օրը կամ մինչեւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփումը:

8. (8-րդ կետն ուժը կորցրել է 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենք)

9. Ընտրությունների արդյունքներով ընդունված որոշումների հետ կապված վեճերը, բացառությամբ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների, լուծում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը:

10. (10-րդ կետն ուժը կորցրել է 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենք)

11. (11-րդ կետն ուժը կորցրել է 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենք)

12. (12-րդ կետն ուժը կորցրել է 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենք)

13. Տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչվելու դեպքում այդ տեղամասում քվեարկության մասնակիցների թիվն արձանագրվում է որպես տեղամասում անճշտությունների չափ, եւ այն սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով հաշվի է առնվում ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելիս:

(40-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՅՕ-286, 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն, 18.12.07 ՅՕ-285-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 40.1. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԻ (ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ) ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովներում դիմումները (բողոքները) եւ առաջարկությունները քննարկվում եւ պատասխանվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետներում, բացառությամբ սույն օրենսգրքով սահմանված դեպքերի:

2. Ընտրական հանձնաժողովներում ընդունվում, մուտքագրվում եւ քննարկվում են միայն տվյալ ընտրական հանձնաժողովին հասցեագրված դիմումները (բողոքները) եւ առաջարկությունները (այսուհետ՝ դիմում):

3. Դիմումը պետք է լինի ստորագրված դիմողի կողմից, պարունակի նրա անունը, ազգանունը, բնակության հասցեն, տրման ամսաթիվը, ամիսը եւ տարեթիվը:

Դիմումատուն պետք է հստակ սահմանի իր պահանջը, բերի հիմնավորումներ, իսկ հնարավոր ապացույցները կցի դիմումին: Դիմումատուի վերաբերյալ տվյալներ չպարունակող կամ կեղծ տվյալներ պարունակող դիմումները չեն քննարկվում:

Եթե դիմումում առկա են ձեւական սխալներ, որոնք կարող են շտկվել, ապա ընտրական հանձնաժողովը դրանք մատնացույց է անում դիմողին՝ նրան հնարավորություն ընձեռելով շտկելու այդ սխալները, կամ ինքն է շտկում դրանք՝ նախապես կամ հետագայում դիմողին իրազեկելով այդ մասին: Եթե դիմումին կից ներկայացված փաստաթղթերի ցանկն ամբողջական չէ, ապա ընտրական հանձնաժողովը դիմողին առաջարկում է սահմանված ժամկետում համալրել այդ ցանկը:

Դիմումը տրվում է այն ընտրական հանձնաժողովին, որի իրավասության սահմաններում է բարձրացված հարցի լուծումը: Ստացված դիմումը մուտքագրվում է ընտրական հանձնաժողովում: Հանձնաժողովի նախագահը, իսկ նրա բացակայության դեպքում հանձնաժողովի նախագահի տեղակալը դիմումը հասցեագրում է հանձնաժողովի անդամին: Դիմումում բարձրացված հարցերը ուսումնասիրում է հանձնաժողովի անդամը եւ ներկայացնում առաջարկություն՝ դրանց լուծման վերաբերյալ: Դիմումատուն իրավունք ունի մասնակցելու ընտրական հանձնաժողովում իր դիմումի քննարկմանը,

անհրաժեշտության դեպքում ներկայացնելու դիմումում բերված փաստերն ապացուցող հիմնավորումներ:

4. Օպերատիվ լուծում պահանջող հարցերի վերաբերյալ ընտրական հանձնաժողովները ձեռնարկում են համապատասխան միջոցներ: Սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով քվեարկության արդյունքները բողոքարկվելու դեպքում բողոքարկող կողմն այլ փաստաթղթերի հետ միասին իրավունք ունի ծանոթանալու ընտրողների կողմից ստորագրված ցուցակներին: Դրանք բողոքարկող կողմը հրապարակելու եւ տպագրելու, քաղվածքներ կատարելու եւ պատճենահանելու իրավունք չունի:

5. Դիմումի պատասխանը դիմումատուին ուղարկվում է հանձնաժողովի նախագահի կամ նախագահի տեղակալի ստորագրությամբ: Դիմումի պատասխանը պատրաստած հանձնաժողովի անդամը ստորագրում է հանձնաժողովում պահվող դիմումի պատասխանի օրինակի վրա:

5.1. Դիմումում բարձրացված հարցերի վերաբերյալ հանձնաժողովի անդամը կարող է ներկայացնել որոշման նախագիծ, որը քննարկվում է հանձնաժողովի նիստում:

6. Ընտրական հանձնաժողովներում մուտքագրված դիմումների թափանցիկ ու արդարացի քննարկման եւ դրանց հետագա ընթացքի վերաբերյալ պարբերաբար տեղեկացվում են հանձնաժողովի անդամները եւ վստահված անձինք, դիտորդներն ու զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները:

(40.1-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՅՈՂՎԱԾ 40.2. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՄ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Թեկնածուն, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի հատուկ կարծիք ներկայացրած անդամը եւ տվյալ տեղամասում գրանցված վստահված անձն իրավունք ունեն սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում բողոքարկելու այդ տեղամասում քվեարկության արդյունքները՝ համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնելով տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմում:

2. Վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումը դիմումատուն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնում է անձամբ՝ ներկայացնելով նաեւ անձը հաստատող փաստաթուղթ, վստահված անձի դեպքում՝ նաեւ վստահված անձի վկայականը:

3. Վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումը պետք է պարունակի դիմումատուի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը եւ այն ընտրական տեղամասի համարը, որում պահանջվում է կատարել վերահաշվարկ, ինչպես նաեւ այն քվեարկության արդյունքները (եթե միաժամանակ կայացել է մի քանի քվեարկություն), որոնց վերաբերյալ պահանջվում է վերահաշվարկ անցկացնել:

4. Եթե միաժամանակ կայացել է մի քանի քվեարկություն, ապա տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմում կարող է ներկայացնել միայն այն քվեարկության արդյունքի վերաբերյալ, որի մասին ներկայացրել է հատուկ կարծիք:

5. Միաժամանակ մեկից ավելի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի համար ներկայացվում է առանձին դիմում:

6. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումները գրառում է գործավարության մատյանում՝ ըստ ստացման հերթականության՝ նշելով ստացման ժամանակը:

7. Վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումները ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում ընդունվում եւ սահմանված կարգով գործավարության մատյանում գրառվում են քվեարկության հաջորդ օրը՝ մինչեւ ժամը 14.00-ն: Վերահաշվարկի

աշխատանքներն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում սկսվում են քվեարկությունից երկու օր հետո՝ ժամը 9.00-ից: Վերահաշվարկ իրականացնելիս ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն աշխատում է առանց հանգստյան օրերի, ժամը 9.00-ից մինչև 18.00-ն, եթե հանձնաժողովը աշխատաժամանակը երկարաձգելու մասին որոշում չի ընդունում:

8. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկներն իրականացնում է ըստ վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումների մուտքագրման հերթականության՝ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար սույն օրենսգրքով սահմանված պահանջներին համապատասխան:

9. Յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի տեղողությունը չի կարող գերազանցել 5 աշխատանքային ժամը:

10. Վերահաշվարկի արդյունքներով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը կազմում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի մասին արձանագրություն: Հանձնաժողովի անդամների, դիտորդների, վստահված անձանց պահանջով նրանց տրամադրվում են ամփոփիչ արձանագրությունների պատճենները:

11. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի աշխատանքներին կարող են ներկա գտնվել ընտրական հանձնաժողովի նիստերին սույն օրենսգրքով ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձինք: Քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմում ներկայացնողի բացակայությունը հիմք չէ վերահաշվարկ չանցկացնելու կամ այն դադարեցնելու համար:

12. Քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի աշխատանքներն ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում դադարեցվում են քվեարկության օրվանից հինգ օր հետո՝ ժամը 14.00-ին:

13. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը մերժում է տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի պահանջի մասին դիմումը եւ վերահաշվարկ չի իրականացնում, եթե պահանջվել է քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի իրականացում սույն հոդվածի պահանջների խախտումով:

(40.2-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ԳԼՈՒԽ 9 .

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՀՈԴՎԱԾ 41. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընտրությունները կազմակերպող եւ ընտրությունների օրինականության նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող պետական մարմին է, որը գործում է մշտական հիմունքներով՝ իր ընդունած կանոնակարգի համաձայն: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը՝

1) վերահսկում է ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման համար հատկացված պետական բյուջեի միջոցները, ընտրական հանձնաժողովներին շենքերով, կահավորանքով, այլ անհրաժեշտ նյութատեխնիկական միջոցներով ապահովելը.

2) որոշում է ընդունում իր եւ ստորադաս ընտրական հանձնաժողովների աշխատակարգի վերաբերյալ.

3) հսկողություն է իրականացնում սույն օրենսգրքի միատեսակ կիրառման նկատմամբ.

4) (41-րդ հոդ. 1-ն մասի 4 ենթ. ուժը կորցրել են 19.05.05 ՀՕ-101-Ն օրենք)

5) վերահսկում է զանգվածային լրատվության միջոցների կողմից քարոզչության համար սահմանված հավասար հնարավորությունների ապահովումը.

6) սահմանում է քվեաթերթիկների եւ ընտրական այլ փաստաթղթերի ձեւերը, դրանց լրացման եւ պահպանման կարգը, ընտրական հանձնաժողովներին ապահովում է անհրաժեշտ ընտրական փաստաթղթերով.

7) հրատարակում է սույն օրենսգրքի կիրառման վերաբերյալ հրահանգներ եւ այլ նորմատիվ ակտեր, որոնք պարտադիր են ընտրությունները նախապատրաստող ու անցկացնող ընտրական հանձնաժողովների համար, վերահսկում է դրանց կատարումը.

8)(41-րդ հոդ. 1-ն մասի 8 ենթ. ուժը կորցրել են 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

9) Հանրապետության Նախագահի թեկնածուների, Ազգային ժողովի՝ համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների եւ մեծամասնական ընտրատարածքներում գրանցված թեկնածուների համար ապահովում է նախընտրական գործունեության հավասար պայմաններ.

10) իր լիազորությունների շրջանակներում ընդունում է որոշումներ, որոնք պարտադիր են պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, հասարակական կազմակերպությունների, կուսակցությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ պաշտոնատար անձանց համար.

11) քննարկում է ընտրական հանձնաժողովների որոշումների եւ գործողությունների վերաբերյալ ստացված դիմումներն ու բողոքները, վերանայում կամ վերացնում է հանձնաժողովների՝ սույն օրենսգրքին եւ վերադաս ընտրական հանձնաժողովի որոշումներին հակասող որոշումները.

12) լսում է ընտրական հանձնաժողովների եւ համապատասխան պետական մարմինների հաղորդումներն ընտրությունների նախապատրաստման ու անցկացման մասին.

13) հավատարմագրում է զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներին, որպես դիտորդ՝ գրանցում է օտարերկրյա պետությունների ներկայացուցիչներին, հասարակական կազմակերպություններին, միջազգային կազմակերպություններին եւ ներկայացված ցուցակների համաձայն՝ նրանց հանձնում է վկայականներ.

14) հաստատում է քվեատուփերի ձեւը.

15) հաստատում է ընտրական հանձնաժողովների կնիքների ձեւերը, պատվիրում է դրանք եւ հատկացնում ընտրական հանձնաժողովներին, սահմանում է ընտրությունների ավարտից հետո կնիքները վերադարձնելու կարգը.

16) գրանցում եւ վկայականներ է տալիս Հանրապետության Նախագահի թեկնածու առաջադրված անձանց, օրենքով նախատեսված դեպքերում մերժում, ուժը կորցրած կամ անվավեր է ճանաչում նրանց գրանցումը: Հանրապետության Նախագահ առաջադրված թեկնածուին կամ նրա ներկայացուցչին տալիս է անհրաժեշտ քանակի վկայականներ՝ Հանրապետության Նախագահ առաջադրված թեկնածուի վստահված անձանց համար.

17) գրանցում է Հանրապետության Նախագահի թեկնածու առաջադրող կուսակցություններին եւ նախաձեռնող խմբերին.

18) կազմակերպում է Հանրապետության Նախագահ առաջադրված թեկնածուների կենսագրական տվյալների հրապարակումը.

19) օրենքով սահմանված հիմքերի առկայության դեպքում անվավեր կամ չկայացած է ճանաչում Հանրապետության Նախագահի ընտրությունը, որոշում է ընդունում նրա ընտրվելու մասին.

20) անփոփոխ եւ հաստատում է Հանրապետության Նախագահի, Ազգային ժողովի՝ համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների արդյունքները.

21) գրանցում է Ազգային ժողովի՝ համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին մասնակցելու հայտ ներկայացրած կուսակցություններին, հրապարակում է նրանց առաջադրած թեկնածուների ցուցակները.

22) գրանցում է Ազգային ժողովում ընտրված պատգամավորներին եւ նրանց տալիս է պատգամավորի վկայական.

23) նշանակում է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի լրացուցիչ եւ

նոր ընտրություններ.

24) դիմում է համապատասխան իրավասու պետական մարմիններ՝ սույն օրենսգրքի պահանջների խախտման դեպքերում.

25) լուծում է սույն օրենսգրքի կիրառման հետ կապված այլ հարցեր.

26) սահմանում է ընտրական հանձնաժողովի անդամության թեկնածուների համար դասընթացներ կազմակերպելու եւ անդամներին որակավորումներ շնորհելու կարգը.

27) սահմանում է ընտրական հանձնաժողովներում վիճակահանություններ անցկացնելու կարգը.

28) համարակալում է Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրատարածքները.

29) սահմանում է նախընտրական հիմնադրամների եւ ընտրական գրավների հետ կապված գործավարության կարգը.

29.1) օրենքով սահմանված կարգով կարող է ստեղծել հիմնարկներ.

30) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

2. Եթե ընտրատարածքն ընդգրկում է մեկից ավելի ընտրատարածքային պատկանող համայնքներ, ապա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը քվեարկությունից առնվազն 65 օր առաջ որոշում է այն մարզային ընտրական հանձնաժողովին, որի լիազորությունների մեջ է մտնում տվյալ համայնքում ընտրությունները կազմակերպելը եւ անցկացնելը:

3. Համապետական յուրաքանչյուր ընտրությունից հետո՝ երեսնօրյա ժամկետում, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի անդամներից որեւէ մեկն ընտրությունների կազմակերպման եւ անցկացման վերաբերյալ հաղորդագրությամբ հանդես է գալիս Ազգային ժողովում:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը կարող է դիմել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը՝ ընտրական գործընթացի կազմակերպման բարելավմանն ուղղված օրենսդրական փոփոխությունների մասին առաջարկություններով:
(41-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՉՕ-286, 03.07.02 ՉՕ-406-Ն, 19.05.05 ՉՕ-101-Ն, 22.12.06 ՉՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 42. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ընդունած կանոնակարգի համաձայն, մշտական հիմունքներով գործող պետական մարմին է: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը՝

1) կազմակերպում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում ընդգրկված անձանց ուսուցումը.

2) վերահսկում է ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման համար հատկացված պետական բյուջեի միջոցները.

3) հաստատում է տեղամասերը՝ նշելով վերջիններիս քվեարկության տեղը (տեղամասի կենտրոնը): Այդ տվյալները երկօրյա ժամկետում ուղարկում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով.

4) սահմանում է տեղամասերի հերթական համարները՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգին համապատասխան, նշում քվեարկության տեղը (տեղամասի կենտրոնը) եւ այդ տվյալները երկօրյա ժամկետում ներկայացնում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով.

5) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին ապահովում է անհրաժեշտ նյութատեխնիկական միջոցներով, ընտրական փաստաթղթերով, սահմանված կարգով կազմակերպում է ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման համար անհրաժեշտ միջոցառումներ, վերահսկում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների ապահովումը շենքերով, կահավորանքով, տրանսպորտով, կապի եւ անհրաժեշտ այլ միջոցներով.

6) իր եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններ է հաղորդում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

7) քննարկում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների որոշումների եւ գործողությունների վերաբերյալ ստացված դիմումներն ու բողոքները, վերանայում կամ վերացնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների՝ սույն օրենսգրքին հակասող որոշումները:

8) ըստ տեղամասերի, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների արձանագրությունների տվյալների հիման վրա հրապարակում է ընտրությունների նախնական արդյունքները:

9) (42-րդ հոդ. 1-ն մասի 9 եմք. ուժը կորցրել է 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

10) հայտարարում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների օրը:

11) հետեւում է ընտրողների ցուցակները կազմելուն եւ համընդհանուր ծանոթացման համար դրանք տեղամասերում ներկայացնելուն:

12) ապահովում է տեղամասային կենտրոնների, խցիկների, քվեատուփերի, ինչպես նաեւ քվեարկության համար անհրաժեշտ այլ միջոցների նախապատրաստումը:

13) (42-րդ հոդ. 1-ն մասի 13 եմք. ուժը կորցրել է 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

14) գրանցում է Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով քվեարկությանը մասնակցող թեկնածուներին եւ տալիս է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից հաստատված նմուշի վկայական: Օրենքով սահմանված դեպքերում մերժում, ուժը կորցրած կամ անվավեր է ճանաչում նրանց գրանցումը: Համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուների ներկայացուցիչներին տալիս է վստահված անձանց՝ օրենքով սահմանված քանակությամբ վկայականներ:

15) գրանցում եւ վկայականներ է տալիս համայնքի ղեկավար եւ ավագանու անդամ առաջադրված թեկնածուներին:

16) պարզում, ամփոփում եւ հաստատում է տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքները, օրենքով սահմանված դեպքերում անցկացնում է ստուգումներ, կայացած, անվավեր կամ չկայացած է ճանաչում ընտրությունները:

17) ամփոփում է համայնքի ղեկավարի եւ ավագանու անդամների ընտրությունների արդյունքները:

18) վկայականներ է տալիս համայնքների ընտրված ղեկավարներին եւ ավագանու անդամներին:

19) պարզում եւ ամփոփում է մեծամասնական ընտրակարգով՝ Ազգային ժողովի, ինչպես նաեւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքները եւ դրանք, ներկայացնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

20) վերահսկում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կողմից սույն օրենսգրքի կատարման ընթացքը:

21) դիմում է իրավասու պետական մարմիններին՝ սույն օրենսգրքի խախտման դեպքերում:

22) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ: (42-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 43. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝

1) տնօրինում է ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման համար իրեն հատկացված պետական բյուջեի միջոցները:

2) կազմակերպում է քվեարկությունը, ամփոփում դրա արդյունքները

տեղամասում, այդ արդյունքները փակցնում է տեղամասային կենտրոնում եւ ներկայացնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով:

3) քվեարկությամբ լուծում է վիճելի քվեաթերթիկների հարցը:

4) պայմաններ է ստեղծում տեղամասում ընտրությունների ազատ անցկացման համար, ապահովում է ընտրությունների՝ սույն օրենսգրքով սահմանված կարգը:

5) դիմում է իրավասու պետական մարմիններ՝ սույն օրենսգրքի խախտման դեպքերում:

6) իրականացնում է սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ:

2. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները գործում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ընդունած կանոնակարգի համաձայն:

(43-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 44. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ ՀԱՆՁՆԵԼԸ ԵՎ ԸՆԴՈՒՆԵԼՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ

1. Ընտրական փաստաթղթերն ընտրական հանձնաժողովներում հանձնվում եւ ընդունվում են գործավարության մատյաններում պարտադիր գրառմամբ, հանձնողի ու ընդունողի կողմից ստորագրելու եւ ստացական տալու միջոցով:

2. Ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման համար ընտրական հանձնաժողովներին հատկացվում են քվեաթերթիկներ, ձեւաթղթեր, այլ փաստաթղթեր, գրենական պիտույքներ եւ այլ պարագաներ, որոնց ստացման, տեղափոխման եւ պահպանման պատասխանատուներն ընտրական հանձնաժողովի նախագահներն են:

3. Ընտրությունների արդյունքներն ամփոփելուց եւ համապատասխան արձանագրությունները կազմելուց հետո ընտրական բոլոր փաստաթղթերն ընտրական տեղամասերից տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կամ տեղակալի ուղեկցությամբ անմիջապես ուղարկվում են ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով:

4. Ընտրական բոլոր փաստաթղթերը, բացառությամբ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին վերաբերող փաստաթղթերի, ընտրությունների արդյունքները վերջնական ամփոփելուց հետո ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը ներկայացնում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ամփոփում է նշված փաստաթղթերի պահպանությունը եւ ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից երկու ամիս հետո, իսկ դատական վեճի առկայության դեպքում՝ վերջնական որոշում ընդունելուց հետո, դրանք պահպանության է հանձնում Հայաստանի պետական արխիվ՝ սահմանված կարգով պահպանելու համար:

5. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների պաշտոնական հրապարակումից հետո՝ երկու ամսվա ընթացքում, իսկ դատական վեճի առկայության դեպքում՝ վերջնական որոշում ընդունելուց հետո ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը դրանք պահպանության է հանձնում Հայաստանի պետական արխիվ՝ սահմանված կարգով պահպանելու համար:

(44-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 45. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԵՎ ԻՐԱՎԱՊԱՐ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կենտրոնական եւ տարածքային մարմինները, դրանց ծառայություններն ու ստորաբաժանումները պարտավոր են ապահովել ընտրությունների անցկացման բնականոն ընթացքը, ընտրական հանձնաժողովների ու դրանց անդամների անկաշկանդ գործունեությունը, ընտրությունների հետ կապված միջոցառումներում պատշաճ կարգ ու կանոն հաստատելու համար, հանձնաժողովների պահանջով, աջակցել հանձնաժողովներին,

ինչպես նաև ապահովել ընտրական փաստաթղթերի տեղափոխման ապահովությունը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովից ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Ընտրական փաստաթղթերը տեղափոխող ավտոմեքենան կարող են ուղեկցել վստահված անձինք, միջազգային եւ տեղական դիտորդներն ու զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները՝ իրենց միջոցներով:

Ընտրական օրենսգրքի խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում ընտրական հանձնաժողովի անդամը (անդամները) պարտավոր է հնգօրյա ժամկետում հայտնել իրավասու մարմիններին:

Այս կետի պահանջների խախտումներն առաջացնում են պատասխանատվություն՝ օրենքով սահմանված կարգով:

(45-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

հեղինակների կողմից - 46-141 հոդվածները տես հաջորդ մասերում

010.0284.170299

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ
(46-63 հոդվածներ)

(Ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի կողմից
1999 թվականի փետրվարի 5-ին)

ԲԱԺԻՆ 3. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 10.

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

ՀՈԴԿԱԾ 46. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԸ ԵՎ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Քվեարկությունն անցկացվում է տեղամասային կենտրոններում՝ ժամը 8.00-ից մինչև 20.00-ն: Ժամը 20.00-ին քվեարկության սենյակում գտնվող, բայց դեռևս չքվեարկած քաղաքացիները քվեարկելու իրավունք ունեն:

Համապետական ընտրությունների ժամանակ ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող՝ քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոն ինքնուրույն ներկայանալու հնարավորություն չունեցող քաղաքացիների համար քվեարկությունը կարող է կազմակերպվել ստացիոնար բժշկական հաստատությունում:

Ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատության ղեկավարը քվեարկության օրվանից առնվազն 4 օր առաջ՝ մինչև ժամը 14.00-ն, լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան տարածքային ստորաբաժանման ղեկավարին է ներկայացնում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող՝ քվեարկությանը մասնակցել ցանկացող ընտրական իրավունք ունեցող քաղաքացիների ցուցակը՝ նրանում նշելով քաղաքացու ազգանունը, անունը, հայրանունը (հայրանունը, եթե անձնագրում առկա է), ծննդյան օրը, ամիսը,

տարեթիվը եւ հաշվառման վայրի հասցեն:

Լիազոր մարմնի կամ նրա համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը՝ ըստ ներկայացված ցուցակների, ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող քաղաքացիներին հանում է իրենց հաշվառման վայրի ընտրողների ցուցակից, սույն օրենսգրքի 11 հոդվածով՝ ընտրողների ցուցակներին ներկայացվող պահանջներին համապատասխան, կազմում է ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատությունում քվեարկությանը մասնակցող ընտրողների լրացուցիչ ցուցակ՝ ստորագրելով եւ կնքելով այդ ցուցակի յուրաքանչյուր էջը, եւ քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ ընտրողների վերջնական ցուցակի հետ միասին տրամադրում է համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին:

Քվեարկության օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստում վիճակահանությամբ որոշված 1 անդամն ընտրական տեղամասի սահմաններում շրջիկ արկղի միջոցով կազմակերպում է ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում ստացիոնար բուժման մեջ գտնվող քվեարկելու իրավունք ունեցող քաղաքացիների քվեարկությունը: Քվեարկությունն անցկացվում է քվեարկության գաղտնիության պահպանմամբ՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով: Ստացիոնար բուժում իրականացնող բժշկական հաստատություններում քվեարկողների քվեարկության կազմակերպմանը կարող են ներկա գտնվել նաեւ վստահված անձինք, դիտորդներ եւ ՁԼՍ-ների ներկայացուցիչներ:

(46-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՅՕԴՎԱԾ 47. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՍԵՆՅԱԿԸ

1. Քվեարկությունը կատարվում է այդ նպատակով կահավորված սենյակում՝ յուրաքանչյուր ընտրական տեղամասում՝ մեկ սենյակ հաշվարկով:

2. Քվեարկության սենյակը պետք է լինի հնարավորին չափ ընդարձակ շինություն եւ բավարարի հետեւյալ պահանջները՝

1) հնարավորություն ընձեռվի քվեարկության ողջ ընթացքում ապահովել տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամների եւ քվեարկությանը ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց միաժամանակյա կանոնավոր աշխատանքը:

2) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի բոլոր անդամներին, վստահված անձանց եւ դիտորդներին հնարավորություն ընձեռի իրենց տեսադաշտում պահել քվեարկության խցիկները, քվեատուփը, ինչպես նաեւ քվեարկության խցիկների մուտքն ու ելքը, դրանցից մինչեւ քվեատուփն ընկած հատվածը:

3) քվեարկության արդյունքների ամփոփման գործընթացը վստահված անձանց, դիտորդների, ՁԼՍ-ների ներկայացուցիչների կողմից կարող է անարգել տեսանկարահանվել:

3. Քվեարկության սենյակի կահավորումն ավարտվում է քվեարկությունն սկսվելուց առնվազն 24 ժամ առաջ:

(47-րդ հոդվածի փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենքներ)

ՅՕԴՎԱԾ 48. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԽՑԻԿՆԵՐԸ

1. Քվեարկության խցիկը պետք է կահավորված լինի այնպես, որ քաղաքացին կարողանա տեղամասային կենտրոնում ներկա գտնվող անձանցից գաղտնի լրացնել քվեաթերթիկը:

2. Քվեարկության խցիկում պետք է տեղադրվի սեղան, վրան՝ գրիչ:

Քվեարկության խցիկը պետք է ունենա բավարար լուսավորվածություն:

3. Քվեարկության համար կահավորվում են խցիկներ՝ յուրաքանչյուր 750 ընտրողի հաշվով առնվազն մեկ խցիկ կամ մեկ սենյակ:

4. Քվեարկության խցիկները պետք է տեղադրվեն քվեաթերթիկների հատկացման

սեղանների եւ քվեատուփի միջեւ ընկած տարածքում:

5. Քվեարկության խցիկները տեղադրվում են միմյանցից առնվազն 1 մետր հեռավորության վրա: Քվեարկության խցիկները տեղամասային կենտրոնում տեղադրվում են սեղանների վրա այն դիրքով, որ ընտրողը քվեարկելիս գտնվի հանձնաժողովին դեմքով եւ թիկունքով դեպի պատը, իսկ դրա անհնարինության դեպքում խցիկներն ամրացվում են պատին: Եթե քվեարկության խցիկը ամրացված է պատին, ապա 2 մետր հեռավորության վրա, իսկ դրա անհնարինության դեպքում՝ 1.5 մետր հեռավորության վրա, սահմանվում է համապատասխան գոտի՝ արգելափակիչ ժապավենով, որն ունի մեկ մուտք եւ մեկ ելք: Այդ գոտում քվեարկության խցիկների քանակից ավելի թվով ընտրողների գտնվելն արգելվում է:

(48-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՅՈՒՎԱԾ 49. ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿԸ, ՔՎԵԱՏՈՒՓԸ, ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿՆԻՔՆԵՐԸ
(49-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 19.05.05 ՅՕ-101-Ն օրենք)

ՅՈՒՎԱԾ 49.1. ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿԸ, ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱՐԸ

1. Քվեաթերթիկի ձևը եւ շարադրանքը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Միաժամանակ տարբեր քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում քվեաթերթիկները պատրաստվում են այնպես, որպեսզի դրանք ակնհայտորեն տարբերվեն միմյանցից:

3. Քվեաթերթիկը պետք է լինի դակված (պերֆորացված), պարունակի տպագրատան անվանումը եւ ծանուցում՝ քվեաթերթիկի լրացման կարգի մասին: Քվեաթերթիկները պետք է պատրաստված լինեն անթափանց թղթից:

4. Քվեաթերթիկի հատման գծից վերել՝ ելունդի վրա, նշվում է քվեաթերթիկի հերթական համարը, իսկ հատման գծից ներքեւ՝ ձախ կողմում, այբբենական հերթականությանը նշվում են թեկնածուների ազգանունը, անունը, հայրանունը, կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների անվանումները, իսկ աջ կողմում՝ նշումի համար նախատեսված դատարկ քառանկյուններ:

5. Մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում քվեաթերթիկում թեկնածուի ազգանուն, անուն, հայրանուն տողի ներքեւում գրվում են "կողմ եմ" եւ "դեմ եմ" բառերը՝ յուրաքանչյուրի դիմաց աջ կողմում՝ նշումի համար նախատեսված դատարկ քառանկյունով:

6. Հանրապետության Նախագահի, Ազգային ժողովի ընտրությունների քվեաթերթիկների նմուշը հաստատում, քվեաթերթիկների տպագրումը եւ պատրաստումը ապահովում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

7. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների դեպքում քվեաթերթիկների նմուշը հաստատում, քվեաթերթիկների տպագրումը եւ պատրաստումն ապահովում են ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովները:

8. Քվեաթերթիկները թողարկվում են քվեարկության օրվանից ոչ շուտ, քան 9, եւ ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ:

9. Քվեաթերթիկները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացվում են տեղամասում ընտրողների թվի մինչեւ 3 տոկոս ավելի քանակով՝ քվեարկության նախորդ օրը:

10. Քվեաթերթիկները թողարկելուց հետո թեկնածուի գրանցումը, կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի ընտրական ցուցակի գրանցումն ուժը կորցրած ճանաչվելու դեպքում, ինչպես նաեւ կուսակցությունների դաշինքի լուծարման դեպքում թեկնածուի անունը, կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի անվանումը քվեաթերթիկներից հանվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

11. Քվեարկության ծրարների պատրաստումն ապահովում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը: Միաժամանակ տարբեր քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում յուրաքանչյուր քվեարկության համար պատրաստվում են առանձին ծրարներ այնպես, որ դրանք գույներով ակնհայտորեն տարբերվեն իրարից եւ իրենց գույնով համապատասխանեն քվեաթերթիկի գույնին:

Քվեարկության ծրարները տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացվում են տեղամասում ընտրողների թվի մինչեւ 3 տոկոս ավելի քանակով՝ քվեարկության նախորդ օրը:

(49.1-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 49.2. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿՆԻՔՆԵՐԸ, ՔՎԵԱՏՈՒՓԸ

1. Ընտրական հանձնաժողովների կնիքների նմուշները հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Ընտրական հանձնաժողովների կնիքները պատրաստվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի պատվերով՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հաստատած նմուշին համապատասխան:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը պետք է ունենա քառանիշ համար:

4. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կնիքները փաթեթավորում է անթափանց փաթեթներում, առանց դրանց վրա նշումներ կատարելու կնքում է դրանք եւ քվեարկությունից ոչ շուտ, քան 5, եւ ոչ ուշ, քան 3 օր առաջ, հանձնում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներին՝ յուրաքանչյուր տեղամասին մեկ կնիք հաշվարկով՝ կատարելով հանձնվող կնիքների բացառապես քանակական հաշվառում:

5. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում փաթեթները կնքվում են եւ քվեարկության նախորդ օրը հանձնվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին՝ յուրաքանչյուրին մեկ փաթեթավորված կնիք:

6. Քվեարկության ավարտից հետո քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստում քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուց, տեղամասային արձանագրությունները կազմելուց եւ հաստատելուց, օգտագործված քվեաթերթիկների համապատասխան փաթեթները զննելուց եւ կնքելուց, արձանագրությունների կրկնօրինակները տեղամասային կենտրոնում փակցնելուց, արձանագրությունների կրկնօրինակների հաստատված օրինակներից վստահված անձանց եւ դիտորդներին նրանց պահանջի դեպքում տրամադրելուց, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գործավարական մատյանը հաստատելուց հետո տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կնիքը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով վերադարձվում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, հաշվառվում, փաթեթավորվում հատուկ պարկում եւ կնքվում, որի վերաբերյալ կազմվում է արձանագրություն: Քվեարկության երկրորդ փուլ կամ նոր ընտրություն անցկացվելու դեպքում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին տրվում են նոր կնիքներ:

7. Քվեատուփը պատրաստվում է թափանցիկ նյութից: Քվեատուփի նմուշը (չափերը) հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

8. Տեղամասային կենտրոնում կարող են օգտագործվել մեկից ավելի քվեատուփեր՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

(49.2-րդ հոդվածը լրաց. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 50. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

1. Քվեարկությունը նախապատրաստում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները:

2. Քվեաթերթիկները, քվեարկության ծրարները եւ կնիքի փաթեթը պահվում են

քվեարկության սենյակում գտնվող հատուկ չիրկիզվող պահարանում:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը պարտավոր է քվեարկության ընթացքում ապահովել սույն օրենսգրքով նախատեսված պահանջների կատարումը եւ անհրաժեշտ կարգ ու կանոն հաստատել տեղամասային կենտրոնում:

4. Ընտրողների գրանցման, ընտրողներին քվեաթերթիկներ եւ քվեարկության ծրարներ հատկացնելու եւ քվեարկության ծրարները կնքելու համար տեղամասային կենտրոններում պետք է տեղադրված լինեն աշխատանքային սեղաններ:

5. Քվեատուփը, հանձնաժողովի անդամների աշխատասեղանները տեղադրվում են տեղամասում գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց համար տեսանելի տեղում:

6. Տեղամասային կենտրոնում կամ կենտրոնի մուտքի մոտ պետք է փակցված լինեն քվեաթերթիկների նմուշները:

7. Քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնում՝ տեսանելի տեղում, պետք է փակցված լինեն նաեւ Հանրապետության Նախագահի թեկնածուների լուսանկարները եւ նրանց համառոտ կենսագրությունները պարունակող պաստառ, Ազգային ժողովի՝ համամասնական ընտրակարգով ընտրությունների դեպքում՝ քվեարկվող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների ընտրական ցուցակները: (50-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 51. ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀՅՈՒՊԱՏՈՍԱԿԱՆ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

(51-րդ հոդվածն ուժը կորցրել է 26.02.07 ՀՕ-79-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 52. ՁԵՐԲԱԿԱՎԱԿԱԾՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԼԱՆՔԻ ՏԱԿ ԳՏԵՎՈՂ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1. Ձերբակալված քաղաքացիները քվեարկությանը մասնակցում են իրենց հաշվառման վայրում կազմակերպված տեղամասում: Ձերբակալված քաղաքացիների՝ քվեարկությանը մասնակցելու կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Կալանքի տակ պահելու լիազորություն ունեցող հաստատություններում ընտրությունները սույն օրենսգրքով եւ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով նախապատրաստում, կազմակերպում եւ անցկացնում են այդ հաստատությունների ղեկավարները:

ԳԼՈՒԽ 11.

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

ՀՈԴՎԱԾ 53. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՍԿԻԶԲԸ

1. Քվեարկության նախորդ օրը տեղամասային ընտրական հանձնաժողովն իր նիստում վիճակահանությամբ որոշում է քվեաթերթիկներն ստորագրող հանձնաժողովի երեք անդամների, որոնք պարտավոր են մինչեւ ժամը 24.00-ն ստորագրել բոլոր քվեաթերթիկները եւ ընտրողների ցուցակների բոլոր էջերը (ստորագրությունները դրվում են քվեաթերթիկների եւ ընտրողների ցուցակների յուրաքանչյուր էջի հակառակ կողմում)՝ գործավարության մատյանում համապատասխան արձանագրություն կատարելով: Ստորագրված քվեաթերթիկները, քվեարկության ծրարները, ընտրողների ցուցակը, կնիքի փաթեթը պահվում են հատուկ չիրկիզվող պահարանում: Քվեաթերթիկների, քվեարկության ծրարների, ընտրողների ցուցակի, կնիքի պահպանման կարգը սահմանում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2. Քվեարկության օրը՝ ժամը 7.00-ին, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը,

տեղամասային կենտրոնում կայացած իր նիստում վիճակահանությամբ որոշում է ընտրողների գրանցումն իրականացնող անդամներին՝ յուրաքանչյուր 1000 ընտրողի հաշվարկով առնվազն մեկ անդամ, քվեաթերթիկներ եւ քվեարկության ծրարներ հատկացնող անդամներին՝ յուրաքանչյուր 1000 ընտրողի հաշվարկով առնվազն մեկ անդամ, քվեարկության ծրարների կնքման եւ քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին, շրջիկ արկղի միջոցով քվեարկություն անցկացնող հանձնաժողովի անդամին, ինչպես նաեւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամների՝ 2 ժամը մեկ պարբերականությամբ գործառույթների հերթափոխը: Հանձնաժողովի նախագահը եւ քարտուղարը վիճակահանությամբ չեն մասնակցում: Նրանք փոխարինում են հանձնաժողովի մյուս անդամներին նրանց բացակայության դեպքում:

3. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների եւ քվեարկությանը ներկա գտնվելու իրավունք ունեցող անձանց ներկայությամբ բացում է չիրկիզվող պահարանը, հանում է քվեաթերթիկները, քվեարկության ծրարները, ընտրողների ցուցակները եւ փաթեթավորված կնիքը, բացում է փաթեթավորված կնիքը, գործավարության մատյանում կնիք դնելով՝ հայտարարում է կնիքի համարը: Ստուգում է քվեատուփի դատարկ լինելը, փակում եւ կնքում է քվեատուփը, ընտրողների ցուցակները հանձնում է ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու անդամներին, քվեաթերթիկները եւ քվեարկության ծրարները հարյուրական փաթեթով քվեաթերթիկներ եւ քվեարկության ծրարներ հատկացնող անդամներին ընտրական տեղամասում ընդգրկված բնակելի շենքերի (տների) հասցեները եւ կնիքը՝ քվեարկության ծրարները կնքող եւ քվեատուփի համար պատասխանատու անդամին: Վերոհիշյալ բոլոր գործողությունների մասին տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը համապատասխան գրառում է կատարում գործավարության մատյանում, որից հետո ընտրական տեղամասը հայտարարում է բացված:

(53-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 54. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼԸ

1. Զինծառայողները, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության եւ Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության ծառայողները տեղամասային կենտրոն մուտք են գործում ոչ շարային կարգով, առանց զենքի: Արգելվում է տեղամասային կենտրոն զենքով, զինամթերքով մուտք գործելը՝ բացառությամբ ընտրությունների բնականոն ընթացքի վտանգման դեպքերի: Այդ դեպքերում տեղամասային կենտրոն զենքով, զինամթերքով մուտք գործելը թույլատրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ տեղակալը:

2. Տեղամասային կենտրոնում ընտրական հանձնաժողովի անդամներից եւ քվեարկողներից բացի կարող են ներկա գտնվել թեկնածուների վստահված անձինք, դիտորդները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներն ու վերադաս ընտրական հանձնաժողովների անդամները:

3. Քվեարկելուց հետո քվեարկողն անհապաղ պետք է դուրս գա տեղամասային կենտրոնից:

4. Քվեարկության բնականոն ընթացքն ապահովելու համար ընտրական հանձնաժողովի նախագահն իրավունք ունի ընտրողներին քվեարկության սենյակ թողնել հերթականությամբ՝ մեկ-մեկ: Քվեարկության սենյակում միաժամանակ չի կարող գտնվել 15-ից ավելի ընտրող:

(54-րդ հոդվածը փոփ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 55. ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ

1. Քվեարկությանը ներկայացած յուրաքանչյուր ընտրող գրանցվում է

հանձնաժողովի՝ գրանցման համար պատասխանատու անդամի մոտ գտնվող ցուցակում:

2. Հանձնաժողովի ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու անդամը ստուգում է ընտրողի անձը հաստատող փաստաթուղթը, ընտրողների ցուցակում գտնում է նրա անունը, հայրանունը, ազգանունը եւ հերթական համարը, լրացնում է անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, եւ ընտրողը ստորագրում է այդ տվյալների դիմաց: Տվյալ պատասխանատու անդամը ստորագրում է ընտրողի ստորագրության դիմաց՝ իր ստորագրության համար նախատեսված համապատասխան սյունակում: Եթե ընտրողը չի կարող ինքնուրույն ստորագրել ընտրողների ցուցակում, ապա նա իրավունք ունի դիմել այլ քաղաքացու օգնության՝ բացառությամբ ընտրական հանձնաժողովի անդամների եւ վստահված անձանց:

3. Անձը հաստատող փաստաթուղթ են համարվում անձնագիրը, անձնագրին փոխարինող փաստաթուղթը, զինվորական սպաների եւ ենթասպաների համար՝ նաեւ զինվորական վկայականը, իսկ այլ զինծառայողների համար՝ զինվորական գրքույկը:

Ընտրողի անձնագրի վավերականության ժամկետի ավարտը հիմք չէ նրան քվեարկության չթողնելու համար:

(55-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 56. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Քվեարկության ժամանակ յուրաքանչյուր քաղաքացի ստանում է քվեարկության մեկ քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում) եւ մեկ քվեարկության ծրար (ծրարներ՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում):

2. Գրանցվելուց անմիջապես հետո ընտրողը մոտենում է հանձնաժողովի՝ քվեաթերթիկների եւ քվեարկության ծրարների տրամադրման համար պատասխանատու անդամին: Վերջինս անջատում է քվեաթերթիկի (քվեաթերթիկների՝ միաժամանակ մի քանի քվեարկություններ անցկացվելու դեպքում) ելուղը եւ քվեաթերթիկի ներքեւի հատվածը քվեարկության ծրարի հետ միասին հանձնում է ընտրողին: Ընտրողն անցնում է քվեարկության խցիկ՝ քվեարկելու:

Հանձնաժողովի՝ քվեաթերթիկների տրամադրման համար պատասխանատու անդամը քվեաթերթիկների ելուղները, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով, ըստ հերթականության դասավորում եւ հանձնում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահին: Վերջինս դրանք առանձին կապերով տեղադրում է չիրկիզվող պահարանում:

3. Ընտրողը քվեաթերթիկը լրացնում է գաղտնի՝ քվեարկության խցիկում:

4. Քվեաթերթիկն ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող քաղաքացին իրավունք ունի հանձնաժողովի նախագահին տեղեկացնելուց հետո քվեարկության խցիկ հրավիրելու այլ անձի, որը չպետք է լինի վստահված անձ: Նույն անձն իրավունք ունի օգնելու քվեաթերթիկն ինքնուրույն լրացնելու հնարավորություն չունեցող միայն մեկ քաղաքացու: Բացի նշված դեպքից, քվեաթերթիկը լրացնելիս քվեարկության խցիկում այլ անձի ներկայությունն արգելվում է:

5. Եթե ընտրողը կարծում է, որ քվեաթերթիկը սխալ է լրացրել, ապա նա կարող է դիմել հանձնաժողովի նախագահին, իսկ նրա բացակայության դեպքում՝ տեղակալին՝ նոր քվեաթերթիկ ստանալու համար: Հանձնաժողովի նախագահի, իսկ նրա բացակայության դեպքում՝ տեղակալի հանձնարարությամբ հանձնաժողովի անդամը հատկացնում է նոր քվեաթերթիկ, ընտրողների ցուցակում կատարում համապատասխան նշում տվյալ ընտրողի անվան, ազգանվան դիմաց: Սխալ լրացված (վնասված) քվեաթերթիկն անհապաղ մարվում է, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն:

6. Ջերբակալված կամ կալանքի տակ գտնվող քաղաքացիները քվեարկությունն իրականացնում են սույն հոդվածի պահանջներին համապատասխան, իսկ զինծառայողները

քվեարկությունն իրականացնում են սույն օրենսգրքի 54-56 հոդվածների պահանջներին համապատասխան:

(56-րդ հոդվածը փոփ. 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 26.02.07 ՅՕ-79-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 57. ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿԸ ԼՐԱՑՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ԵՎ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱՐԸ ԿՆՔԵԼԸ

1. Քվեաթերթիկում ընտրողը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով միատեսակ նշում է կատարում այն թեկնածուի, կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի անվան դիմաց, որին կողմ է քվեարկում:

2. Մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում ընտրողը, եթե կողմ է քվեարկելու, նշում է կատարում "կողմ եմ" բառերի, եթե դեմ՝ "դեմ եմ" բառերի դիմաց:

3. Քվեաթերթիկում քվեարկության մասին նշում կատարելուց հետո ընտրողը քվեարկության խցիկում քվեաթերթիկը ծալում է, տեղավորում քվեարկության ծրարի մեջ եւ մոտենում քվեատուփին: Քվեարկության ծրարը կնքող եւ քվեատուփի համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամը կնքում է քվեարկության ծրարը, բացում է քվեատուփի ճեղքը եւ ընտրողին հնարավորություն է ընձեռում քվեարկության ծրարը քվեատուփի մեջ գցելու համար: Համապետական ընտրությունների դեպքում քվեարկության ծրարը կնքող եւ քվեատուփի համար պատասխանատու անդամը քվեարկության ծրարը կնքում եւ քվեարկության ծրարը քվեատուփի մեջ գցելու հնարավորություն է ընձեռում միայն ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթում տվյալ ընտրությանը մասնակցելու վերաբերյալ դրոշմակնիքի առկայությունն ստուգելուց եւ դրա բացակայության դեպքում անձը հաստատող փաստաթղթի վերջին էջը դրոշմակնքելուց հետո: Եթե ընտրողի անձը հաստատող փաստաթղթում առկա է տվյալ ընտրությանը մասնակցելու մասին դրոշմակնիք, ապա հանձնաժողովը հանում է քվեաթերթիկը քվեարկության ծրարից, ծրարը վերադարձվում է քվեաթերթիկ եւ քվեարկության ծրար հատկացնող հանձնաժողովի անդամին, իսկ քվեաթերթիկը, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով, անհապաղ մարվում է: Քվեարկության ծրարը կնքող եւ քվեատուփի համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամը իր նախաձեռնությամբ կամ վստահված անձի պահանջով կարող է հանդուգել ընտրողի՝ տվյալ տեղամասում հաշվառված լինելու մեջ: Քվեատուփի մեջ քվեարկության ծրարը գցելուց հետո ընտրողը դուրս է գալիս տեղամասային կենտրոնից:

Միաժամանակ մի քանի քվեարկություն անցկացվելու դեպքում ընտրողը յուրաքանչյուր քվեաթերթիկ տեղավորում է այդ քվեարկության համար նախատեսված ծրարում:

4. (57-րդ հոդվածի 4-րդ կետն ուժը կորցրել է 22.12.06 ՅՕ-1-Ն օրենք)

5. Արգելվում է որեւէ ձեւով տեղեկանալ, թե ընտրողն ինչպես է քվեարկել:

6. Քվեարկության ընթացքում սույն օրենսգրքով նախատեսված քվեարկության կարգի խախտման բոլոր դեպքերը հանձնաժողովի մեկ անդամի կամ մեկ վստահված անձի պահանջով, ինչպես նաեւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի ընդունած որոշումներն արձանագրվում են գործավարության մատյանում:

(57-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՅՕ-286, 03.07.02 ՅՕ-406-Ն, 19.05.05 ՅՕ-101-Ն, 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂՎԱԾ 58. ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԻ ՎԱՎԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Սահմանված նմուշի քվեաթերթիկը համարվում է անվավեր, եթե՝

1) մեկից ավելի թեկնածուների (կուսակցությունների) օգտին նշումներ է պարունակում.

2) մեկ թեկնածու քվեարկելու դեպքում միաժամանակ թեկնածուի օգտին եւ "դեմ եմ" բառերի դիմաց նշումներ է պարունակում.

- 3) չի պարունակում որեւէ նշում.
 - 4) պարունակում է ընտրողի ինքնությունը բացահայտող նշում.
 - 5) ստորագրված չէ.
 - 6) խախտված է սույն օրենսգրքի 57 հոդվածով սահմանված՝ քվեաթերթիկում նշում կատարելու կարգը:
2. Քվեաթերթիկը վավեր է, եթե ընտրողի մտադրությունը հստակ է եւ աներկբա, ինչպես նաեւ բացակայում են նշումներ, որոնք կարող են բացահայտել ընտրողի ինքնությունը:
- (58-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 03.07.02 ՀՕ-406-Ն, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 59. ՉՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՆՄՈՒՇԻ ՔՎԵԱԹԵՐԹԻԿՆԵՐԸ

- Չսահմանված մոնուշի են համարվում սահմանված մոնուշից տարբերվող քվեաթերթիկները, ինչպես նաեւ՝
- ա) քվեարկության չսահմանված մոնուշի ծրարում գտնվող քվեաթերթիկը.
 - բ) քվեարկության սահմանված մոնուշի ծրարում գտնվող մեկից ավելի բոլոր քվեաթերթիկները.
 - գ) քվեատուփում գտնվող՝ առանց քվեարկության ծրարի քվեաթերթիկները:
- (59-րդ հոդվածը փոփ. 19.03.99 ՀՕ-286, 19.05.05 ՀՕ-101-Ն, 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 59.1. ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՉՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՆՄՈՒՇԻ ԾՐԱՐՆԵՐԸ

- Քվեարկության չսահմանված մոնուշի ծրարներ են համարվում սահմանված մոնուշից տարբերվող կամ չկնքված կամ այլ կնիքով կնքված քվեարկության ծրարները, ինչպես նաեւ՝
- ա) քվեաթերթիկ չպարունակող քվեարկության ծրարները.
 - բ) մեկից ավելի վավեր կամ անվավեր քվեաթերթիկ պարունակող քվեարկության ծրարները.
 - գ) չսահմանված մոնուշի քվեաթերթիկ պարունակող քվեարկության ծրարները.
 - դ) ընտրողի ինքնությունը բացահայտող նշումներ պարունակող քվեարկության ծրարները:
- (59.1-րդ հոդվածը լրաց. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն օրենք)

ԳԼՈՒԽ 12

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՍՓՈՓԵԼՈՒ ԵՎ ԱՐՅՈՒՄԱԿՎՈՐԵԼՈՒ, ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԵՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՍՓՈՓԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ
(12-րդ գլուխը խմբ. 19.05.05 ՀՕ-101-Ն օրենք)

ՀՈԴՎԱԾ 60. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՍՓՈՓԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը ժամը 20.00-ին արգելում է ընտրողների մուտքը տեղամասային կենտրոն, տեղամասային կենտրոնում գտնվող ընտրողներին քվեարկելու հնարավորություն է տալիս, որից հետո փակում է քվեատուփի ճեղքը, դուրս հրավիրում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստին ներկա գտնվելու իրավունք չունեցող բոլոր անձանց եւ փակում տեղամասային

կենտրոնը: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը սկսում է քվեարկության արդյունքների ամփոփման նիստը: Այդ նպատակով տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը՝

1) հաշվարկում է չօգտագործված, ընտրողների կողմից ոչ ճիշտ լրացված եւ հետ վերադարձված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը, ապա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով մարում է քվեաթերթիկները փաթեթավորում եւ կնքում է փաթեթը:

2) ըստ հերթական համարների՝ դասավորում է օգտագործված քվեաթերթիկների ելունդները եւ հաշվարկում դրանց թիվը, ապա փաթեթավորում է օգտագործված քվեաթերթիկների ելունդները եւ կնքում փաթեթը:

3) (60-րդ հոդ. 1-ին կ. 3-րդ ենթ. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՉՕ-219-Ն օրենք)

4) ընտրողների ցուցակներում, այդ թվում՝ լրացուցիչ ցուցակներում առկա ստորագրությունների հիման վրա հաշվարկում է քվեարկության մասնակիցների (քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների) թիվը, որից հետո փաթեթավորում է նշված ցուցակները եւ կնքում փաթեթը:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետի 1-ին, 2-րդ եւ 4-րդ ենթակետերի արդյունքները հրապարակվում եւ արձանագրվում են գործավարության մատյանում: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը հավաքում է չօգտագործված քվեարկության ծրարները, փաթեթավորում է եւ ընտրական փաստաթղթերի պարկի հետ ներկայացնում ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության մասնակիցների թվի վերաբերյալ կազմում է արձանագրություն: Քվեարկության մասնակիցների թվի վերաբերյալ արձանագրության ձեւը հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Հանձնաժողովի նախագահը բացում է քվեատուփը, քվեատուփից հանում քվեարկության մեկ ծրար, բարձրաձայն հայտարարում ծրարի սահմանված կամ չսահմանված նմուշի լինելու մասին: Պահանջի դեպքում քվեարկության ծրարը փոխանցվում է հանձնաժողովի մյուս անդամներին: Հանձնաժողովի նախագահի արտահայտած կարծիքին համաձայն չլինելու դեպքում հանձնաժողովի անդամը ներկայացնում է առարկություն: Առարկության դեպքում քվեարկության արդյունքով (քվեարկության է դրվում հանձնաժողովի անդամի առաջարկությունը), իսկ առարկություն չլինելու դեպքում հանձնաժողովի նախագահը, իր հայտարարության համաձայն, սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարից հանում է քվեաթերթիկը, հայտարարում քվեաթերթիկի վավեր, անվավեր կամ չսահմանված նմուշի լինելու մասին, վավեր քվեաթերթիկի դեպքում հայտարարում նաեւ, թե ինչպես է քվեարկված: Պահանջի դեպքում քվեաթերթիկը փոխանցվում է հանձնաժողովի մյուս անդամներին: Հանձնաժողովի նախագահի արտահայտած կարծիքին համաձայն չլինելու դեպքում հանձնաժողովի անդամը ներկայացնում է առարկություն: Առարկության դեպքում քվեարկության արդյունքով (քվեարկության է դրվում հանձնաժողովի անդամի առաջարկությունը), իսկ առարկություն չլինելու դեպքում հանձնաժողովի նախագահը, իր հայտարարության համաձայն, ըստ քվեաթերթիկում կատարված քվեարկության նշումի, քվեաթերթիկը դնում է համապատասխան թեկնածուի, կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի օգտին, մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում՝ թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների փաթեթի մեջ, իսկ ծրարը՝ սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների փաթեթի մեջ, որից հետո քվեատուփից հանում է հաջորդ ծրարը:

Քվեարկության ծրարի մեջ միեւնույն քվեարկության մեկից ավելի քվեաթերթիկներ կամ չսահմանված նմուշի քվեաթերթիկ (քվեաթերթիկներ) գտնվելու դեպքում քվեաթերթիկը (քվեաթերթիկները) դրվում է ծրարի մեջ, իսկ այդ ծրարը՝ չսահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների փաթեթի մեջ:

Չսահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների դեպքում քվեաթերթիկները ծրարից չեն հանվում, իսկ ծրարը դրվում է չսահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների

փաթեթի մեջ:

Չսահմանված նմուշի քվեարկության ծրարները դրանցում գտնվող քվեաթերթիկների հետ անհապաղ մարվում են եւ փաթեթավորվում:

Սահմանված նմուշի ծրարի մեջ մեկ անվավեր քվեաթերթիկ գտնվելու դեպքում քվեաթերթիկը դրվում է անվավեր քվեաթերթիկների փաթեթի, իսկ ծրարը՝ սահմանված նմուշի ծրարների փաթեթի մեջ:

Այդ գործողությունը կրկնվում է քվեատուփում առկա բոլոր ծրարների համար: Ծրարների, քվեաթերթիկների տեսակավորումն իրականացնելու ժամանակ հանձնաժողովի անդամներին արգելվում է նշումներ կատարել, ինչպես նաեւ իրենց մոտ ունենալ գրիչներ, մատիտներ կամ նշումներ կատարելու այլ առարկաներ:

3. Քվեատուփում առկա բոլոր քվեարկության ծրարները եւ քվեաթերթիկները տեսակավորելուց հետո հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի անդամների ներկայությամբ մեկ առ մեկ հաշվարկում սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների անվավեր ճանաչված քվեաթերթիկների, յուրաքանչյուր թեկնածուին, կուսակցությանը (կուսակցությունների դաշինքին) կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը, իսկ մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում՝ թեկնածուին կողմ կամ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը: Հաշվարկված թվերը հրապարակվում են եւ արձանագրվում գործավարության մատյանում:

4. Արդյունքներն ամփոփելիս չսահմանված նմուշի քվեարկության ծրարները եւ քվեաթերթիկները հաշվի չեն առնվում:

5. Հաշվարկված եւ տեսակավորված քվեարկության ծրարներն ու քվեաթերթիկները կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով փաթեթավորվում են, իսկ փաթեթները՝ կնքվում:

(60-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈՂԿԱԾ 61. ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ՝ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով սույն օրենսգրքի 60 հոդվածով սահմանված կարգով կատարված հաշվարկները, կազմում է տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն, դրանում նշելով՝

1) քվեարկության մասնակիցների թիվը (Բ) (լրացվում է գրանցված եւ քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը).

1.1) (61-րդ հ. 1-ին կ. 1.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

2) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը (Ա) եւ էլունդների համարները (լրացվում է ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից).

2.1) (61-րդ հ. 1-ին կ. 2.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

3) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում մարված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը (Գ).

4) (61-րդ հ. 1-ին կ. 4-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

5) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ2).

6) օգտագործված քվեաթերթիկների էլունդների թիվը (Ե).

7) յուրաքանչյուր թեկնածուին, կուսակցությանը, կուսակցությունների դաշինքին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը.

8) թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում).

9) վավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ1) (հավասար է թեկնածուներին, կուսակցություններին, կուսակցությունների դաշինքներին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին), (մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում հավասար է թեկնածուին կողմ եւ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին).

- 9.1) քվեատուփում առկա սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների թիվը (Ձ):
10) (61-րդ հ. 1-ին կ. 10-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենք)
11) (61-րդ հ. 1-ին կ. 11-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենք)

2. Արձանագրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նիստին ներկա անդամները, այն կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

3. Եթե հանձնաժողովի որեւէ անդամ արձանագրության տվյալների վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նա ներկայացնում է իր գրավոր կարծիքը, որը կցվում է արձանագրությանը, իսկ իր ստորագրության կողքին այդ մասին կատարում է նշում:

4. Եթե հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է արձանագրությունը ստորագրելուց, ապա արձանագրությունում նշվում է այդ մասին:

5. Քվեարկության ավարտից հետո՝ մինչեւ տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն կազմելը, տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նիստը չի կարող ընդհատվել:

6. Նիստի վերջում, բայց ոչ ուշ, քան քվեարկության ավարտից 10 ժամ հետո, հանձնաժողովն ավարտում է արձանագրության կազմումը, իսկ հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում է տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ կազմված արձանագրությունը:

7. Արձանագրությունը կազմվում է չորս օրինակից. մեկ օրինակը փաթեթավորվում է հիմք համարվող փաստաթղթերի հետ, իսկ փաթեթը կնքվում եւ դրվում է նախապես համարակալված հատուկ պարկում, որի կրկնակի օգտագործումը բացելուց հետո դառնում է անհնարին, իսկ արձանագրության մեկ օրինակը փակցվում է տեղամասային կենտրոնում՝ հստակ տեսանելի տեղում՝ սույն հոդվածով նախատեսված գործողություններն ավարտելուց անմիջապես հետո, եւ ոչ ուշ, քան սույն կետով նախատեսված փաստաթղթերը եւ զմռսված փաթեթը տեղամասային կենտրոնից հանելը: Փաթեթի եւ պարկի վրա պետք է առկա լինեն հանձնաժողովի երեք անդամների ստորագրությունները, հանձնաժողովի մյուս անդամները եւ վստահված անձինք եւս իրավունք ունեն ստորագրելու փաթեթների վրա, որի վերաբերյալ համապատասխան գրառում է կատարվում հանձնաժողովի գրանցամատյանում:

8. Թեկնածուի, կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի վստահված անձի, հանձնաժողովի անդամի կամ դիտորդի պահանջով նրան տրվում է տեղամասում քվեարկության մասնակիցների թվի վերաբերյալ, ինչպես նաեւ տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ կազմված արձանագրություններից քաղվածք՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի ստորագրություններով եւ հանձնաժողովի կնիքով:

9. Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը եւ քարտուղարը, սույն օրենսգրքի 60 եւ 61 հոդվածներով սահմանված կարգով, փաթեթավորված եւ պարկի մեջ դրված ընտրական փաստաթղթերը, չօգտագործված քվեարկության ծրարների փաթեթը, քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության երկու օրինակը, գործավարության մատյանը եւ կնիքը քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 12 ժամվա ընթացքում, ներկայացնում են համապատասխան ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

10. Տեղամասում քվեարկության արդյունքների արձանագրության եւ այդ արձանագրության քաղվածքի ձեւերը հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

(61-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 62. ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Տեղամասում անճշտությունների չափը հաշվարկելու համար՝

1) համադրվում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը (Ա)՝ մարված քվեաթերթիկների թվի (Գ), քվեատուփի՝ վավեր

(դ1) եւ անվավեր (դ2) քվեաթերթիկների թվի գումարի (Դ) հետ: Տարբերությունը՝ թվի բացարձակ արժեքով, նշվում է որպես առաջին անճշտության չափ:

2) համադրվում է ընտրողների ցուցակում ստորագրությունների թիվը (Բ)՝ քվեատուփի վավեր եւ անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարի (Դ) հետ: Եթե քվեատուփի վավեր եւ անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարը (Դ) մեծ է ընտրողների ցուցակում ստորագրությունների թվից (Բ), ապա տարբերությունը նշվում է որպես երկրորդ անճշտության չափ: Եթե քվեատուփի վավեր եւ անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարը (Դ) փոքր է կամ հավասար ընտրողների ցուցակում ստորագրությունների թվին (Բ), ապա երկրորդ անճշտության չափը նշվում է 0:

3) համադրվում է օգտագործված քվեաթերթիկների ելունդների թիվը (Ե) քվեատուփի վավեր եւ անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարի (Դ) հետ: Տարբերությունը՝ թվի բացարձակ արժեքով, նշվում է որպես երրորդ անճշտության չափ:

3.1) համադրվում է քվեատուփում առկա սահմանված նմուշի ծրարների թիվը (Զ) քվեատուփի վավեր եւ անվավեր քվեաթերթիկների թվերի գումարի (Դ) հետ: Տարբերությունը՝ թվի բացարձակ արժեքով, նշվում է որպես չորրորդ անճշտության չափ:

4) գումարվում են սույն կետի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ եւ 3.1-րդ ենթակետերում նշված անճշտությունների թվերը: Այդ թվերի գումարը համարվում է տվյալ տեղամասում անճշտությունների չափ:

2. Տեղամասում անճշտությունների չափը հաշվարկում եւ արձանագրում է ընտրության արդյունքներն ամփոփող ընտրական հանձնաժողովը՝ "Ընտրություններ" ավտոմատացված համակարգի միջոցով:

(62-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 63. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԱՄԱՍԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ

1. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում ստուգվում է տեղամասերում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունների կազմման վավերականությունը, եւ թվաբանական սխալների առկայության դեպքում համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը եւ քարտուղարը վերացնում են այդ սխալները՝ ուղղումները վավերացնելով իրենց ստորագրություններով: Ելակետային տվյալների փոփոխություն չի կատարվում: Ելակետային եւ համարվում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կողմից հաշվարկի արդյունքում ստացված տվյալները:

2. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության տվյալները կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով մուտքագրում է համակարգիչ՝ համապատասխան համակարգչային ծրագրի միջոցով: Համակարգչային ծրագիրը պետք է ներառի տվյալների սխալ մուտքագրումից պաշտպանող ողջամիտ երաշխիքներ: Հանձնաժողովը պարբերաբար, բայց ոչ ուշ, քան 3 ժամը մեկ, համակարգչի օգնությամբ կատարում է ընտրատարածքում քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորում՝ ըստ տեղամասերի, ներառյալ՝ անճշտությունների չափը: Տեղամասերում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունների տվյալների մուտքագրումը համակարգիչ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն ավարտում է քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 18 ժամվա ընթացքում: Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում քվեարկության արդյունքները ըստ տեղամասերի աղյուսակավորվում, կնքվում եւ վավերացվում են ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի կողմից: Վստահված անձի պահանջով նրան են տրամադրվում տեղամասում քվեարկության մասնակիցների թվի աղյուսակավորված տվյալները՝ վավերացված

հանձնաժողովի նախագահի կողմից:

3. Ընտրատարածքում քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորման օրինակը՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի ստորագրություններով եւ հանձնաժողովի կնիքով, անհապաղ փակցվում է հանձնաժողովում՝ բոլորի համար տեսանելի տեղում: Հանձնաժողովի անդամի, վստահված անձի կամ դիտորդի պահանջով նրան տրվում է ընտրատարածքում քվեարկության արդյունքների աղյուսակավորման օրինակ՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով: Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների կնիքները ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներից քվեարկության ավարտից 24 ժամ հետո կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով ներկայացվում են կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

4. Համապետական ընտրությունների ժամանակ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընտրատարածքում քվեարկության արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ արձանագրություն չի կազմում:

(63-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

ՀՈԴՎԱԾ 63.1. ԸՆՏՐԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՈՒՄ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ՝ ՄԵԾԱՍԱՍՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՐԳՈՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐՆ ԱՄՓՈՓԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը տեղամասերում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունների հիման վրա քվեարկության ավարտից հետո՝ ոչ ուշ, քան 18 ժամվա ընթացքում, սույն հոդվածի պահանջներին համապատասխան՝ ամփոփում է ընտրատարածքում Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների նախնական արդյունքները եւ արձանագրությամբ վավերացնում այն:

2. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում տեղամասերում քվեարկության արդյունքների հետ կապված բոլոր լինելու դեպքում քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 5 օր հետո, հիմք ընդունելով տեղամասերում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները, դատարանների վճիռներն ու ընտրատարածքում կատարված վերահաշվարկների արդյունքները, ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովը ամփոփում է ընտրատարածքում ընտրությունների արդյունքները եւ արձանագրությամբ վավերացնում այն:

3. Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների մասին արձանագրությունում նշվում են՝

1) քվեարկության մասնակիցների թիվը (Բ) (լրացվում է գրանցված եւ քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը).

1.1) (3-րդ կ. 1.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

2) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը (Ա) եւ ելունդների համարները.

2.1) (3-րդ կ. 2.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

3) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում մարված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը (Գ).

4) (3-րդ կ. 4-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

5) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ2).

6) օգտագործված քվեաթերթիկների ելունդների թիվը (ե).

7) յուրաքանչյուր թեկնածուին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը.

8) թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է մեկ

թեկնածու քվեարկվելու դեպքում).

9) վավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ1) (հավասար է թեկնածուներին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին) (մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում հավասար է թեկնածուին կողմ եւ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին).

9.1) քվեատուփում առկա սահմանված մոնչի քվեարկության ծրարների թիվը (Ձ).

10) (3-րդ կ. 10-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենք)

11) անճշտությունների չափը:

Ընտրատարածքում (համայնքում) անճշտությունների չափը հավասար է ընտրատարածքում (համայնքում) ընդգրկված տեղամասերի անճշտությունների գումարին:

4. Արձանագրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նիստին ներկա անդամները, այն կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

5. Եթե հանձնաժողովի որեւէ անդամ արձանագրության տվյալների վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նա ներկայացնում է իր գրավոր կարծիքը, որը կցվում է արձանագրությանը, իսկ իր ստորագրության կողքին այդ մասին կատարում է նշում:

6. Եթե հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է արձանագրությունը ստորագրելուց, ապա արձանագրությունում նշվում է այդ մասին:

7. Արձանագրությունը վավերացնելուց հետո այդ արդյունքների հիման վրա ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովն ընդունում է որոշում ընտրության արդյունքների վերաբերյալ:

8. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը հրապարակում է կազմված արձանագրությունը, արձանագրության եւ ընդունած որոշումների օրինակները պաշտոնապես ուղարկում կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով:

9. Արձանագրության մեկ օրինակը փակցվում է հանձնաժողովում՝ տեսանելի տեղում՝ սույն հոդվածով նախատեսված գործողություններն ավարտվելուց անմիջապես հետո:

10. Թեկնածուի վստահված անձի, հանձնաժողովի անդամի կամ դիտորդի պահանջով նրան տրվում է ընտրությունների արդյունքների արձանագրության պատճենը՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով:

11. Ազգային ժողովի՝ մեծամասնական ընտրակարգով ընտրությունների եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում կազմվող արձանագրությունների ձեւերը հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

(63.1-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՅՕ-1-Ն, 16.11.07 ՅՕ-219-Ն օրենքներ)

**ՀՈՂԱԾ 63.2. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԵՎ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ՝
ՀԱՄԱՄԱՍՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՐԳՈՎ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

1. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներից ստացված՝ ընտրական տեղամասերում քվեարկությունների արդյունքների հիման վրա քվեարկության ավարտից ոչ ուշ, քան 24 ժամ հետո, սույն հոդվածի պահանջներին համապատասխան, ամփոփում է համապետական ընտրությունների նախնական արդյունքները, արձանագրությանը վավերացնում այն ու հանրային ռադիոյի եւ հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերով պաշտոնապես հրապարակում ընտրությունների նախնական արդյունքները:

2. Մինչեւ ընտրությունների նախնական արդյունքները հրապարակելը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստը չի ընդհատվում:

3. Ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովում տեղամասերում

քվեարկության արդյունքների հետ կապված բողոք լինելու դեպքում քվեարկության օրվանից ոչ ուշ, քան 7 օր հետո, հիմք ընդունելով ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովներից ստացված՝ ընտրական տեղամասերում քվեարկությունների արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները, դատարանների վճիռներն ու ընտրատարածքներում կատարված վերահաշվարկների արդյունքները, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ամփոփում է համապետական ընտրությունների արդյունքները եւ արձանագրությամբ վավերացնում դրանք:

4. Համապետական ընտրությունների արդյունքների մասին արձանագրությունում նշվում են՝

1) քվեարկության մասնակիցների թիվը (Բ) (լրացվում է գրանցված եւ քվեաթերթիկներ ստացած ընտրողների ստորագրությունների թիվը).

1.1) (4-րդ կ. 1.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

2) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացված քվեաթերթիկների թիվը (Ա) եւ ելունդների համարները.

2.1) (4-րդ կ. 2.1-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

3) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներում մարված քվեաթերթիկների ընդհանուր թիվը (Գ).

4) (4-րդ կ. 4-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

5) անվավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ2).

6) օգտագործված քվեաթերթիկների ելունդների թիվը (Ե).

7) յուրաքանչյուր թեկնածուին, կուսակցությանը, կուսակցությունների դաշինքին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը.

8) թեկնածուին դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը (տողը նշվում է մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում).

9) վավեր քվեաթերթիկների թիվը (դ.1) (հավասար է թեկնածուներին, կուսակցություններին, կուսակցությունների դաշինքներին կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին) (մեկ թեկնածու քվեարկվելու դեպքում հավասար է թեկնածուին կողմ եւ դեմ քվեարկված քվեաթերթիկների թվերի գումարին).

9.1) քվեատուփում առկա սահմանված նմուշի քվեարկության ծրարների թիվը (Զ).

10) (4-րդ կ. 10-րդ ե. ուժը կորցրել է 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենք)

11) անճշտությունների չափը:

Համապետական ընտրությունների դեպքում անճշտությունների չափը հավասար է կազմավորված բոլոր տեղամասերի անճշտությունների չափերի գումարին:

5. Արձանագրությունը ստորագրում են հանձնաժողովի նիստին ներկա անդամները, այն կնքում է հանձնաժողովի նախագահը:

6. Եթե հանձնաժողովի որեւէ անդամ արձանագրության տվյալների վերաբերյալ ունի հատուկ կարծիք, ապա նա ներկայացնում է իր գրավոր կարծիքը, որը կցվում է արձանագրությանը, իսկ իր ստորագրության կողքին այդ մասին կատարում է նշում:

7. Եթե հանձնաժողովի անդամը հրաժարվում է արձանագրությունը ստորագրելուց, ապա արձանագրությունում նշվում է այդ մասին:

8. Արձանագրությամբ վավերացնելուց հետո այդ արդյունքների հիման վրա կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընդունում է որոշում ընտրության արդյունքների վերաբերյալ:

9. Մինչեւ ընտրությունների արդյունքների հիման վրա սույն հոդվածի 8-րդ կետով սահմանված որոշման ընդունումը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նիստը չի ընդհատվում: Նիստի ավարտից հետո, բայց ոչ ուշ, քան 3 ժամվա ընթացքում, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ հանձնաժողովի անդամներից որեւէ մեկը կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վարչական շենքից հանրային ռադիոյի եւ հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերով պաշտոնապես հրապարակում է ընտրությունների վերջնական արդյունքները եւ դրանց հիման վրա ընդունված որոշումը:

10. Թեկնածուի (կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի) վստահված անձի կամ դիտորդի պահանջով նրան տրվում է ընտրությունների արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության պատճենը՝ վավերացված հանձնաժողովի նախագահի (տեղակալի) եւ քարտուղարի ստորագրություններով ու հանձնաժողովի կնիքով:

11. Համապետական ընտրությունների արդյունքների վերաբերյալ կազմվող արձանագրությունների ձեւերը հաստատում է կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

12. Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ընտրությունների նախնական արդյունքների ստացմանը զուգընթաց պարբերաբար, բայց ոչ ուշ, քան 3 ժամը մեկ, հանրային ռադիոյի, հանրային հեռուստատեսության ուղիղ եթերով, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ինտերնետային կայքում տեղադրման միջոցով հրապարակում է տեղեկություններ ընտրությունների նախնական արդյունքների վերաբերյալ՝ ըստ ընտրական տեղամասերի:

13. Համապետական ընտրությունների վերջնական արդյունքների հրապարակումից հետո՝ 3 ամսվա ընթացքում, կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը հրապարակում է օրենսգրքի խախտումների վերլուծությունը՝ մատնանշելով խախտումներ կատարողների դեմ ձեռնարկված միջոցառումները:

(63.2-րդ հոդվածը փոփ. 22.12.06 ՀՕ-1-Ն, 16.11.07 ՀՕ-219-Ն օրենքներ)

հեղինակների կողմից - 64-141 հոդվածները տես հաջորդ մասերում

010.0284.170299

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ
(64-93 հոդվածներ)

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԲԱԺԻՆ 4. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՅԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ 13.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՈԴԿԱԾ 64. ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

1. Հանրապետության Նախագահի ընտրության ժամանակ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքը համարվում է մեկ մեծամասնական ընտրատարածք:

2. Հանրապետության Նախագահն ընտրվում է բացարձակ մեծամասնական ընտրակարգով, իսկ երկրորդ փուլում՝ հարաբերական մեծամասնական ընտրակարգով:

ՀՈԴԿԱԾ 65. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՅԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻՆ ԱՈՍՁԱԴՐՎՈՂ
ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԸ

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 50 հոդվածի համաձայն՝ Հանրապետության Նախագահ կարող է ընտրվել երեսուցից տարին լրացած, վերջին